

bb 55. időjárásjelentés

gg-lm bs

1961. augusztus 23.

a meteorológiai intézet jelenti augusztus 23-án,
szendén 18 órakor:

időnként élénk északnyugati szél

várható időjárás csütörtök estig: további felhőátvonu-
lások, néhány helyen fűtőesővel. időnként élénk északnyugati
szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön
20-24 fok között.
/mti/

bb 56. fogadás a román felszabadulási ünnep alkalmából

t hi-hné-lm bs

1961. augusztus 23.

a román népköztársaság nemzeti ünnepe, az ország
felszabadulásának 17. évfordulója alkalmából miniszter elnök,
a román népköztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott
megykövete szendén este fogadást adott a városigazgató gundel
étteremben, a szívélyes, baráti légkörben beajánlott fogadáson
részvett apró Antal, külföldi gyula, marosán györgy, az mszmp
politikai bizottságának tagjai, szirmai istván, a politikai bizott-
ság póttagja, kristóf istván, az elnöki tanács titkára, dr.
sik andrea külügyminiszter, valamint a párt központi bizottságának,
kormányának számos tagja; politikai és társadalmi életünk sok
ismert személyisége.

részvett a fogadáson a budapestre akkreditált
diplomáciai képviselők több vezetője és tagja./mti/

20.45

- 42 -

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mt 1 b e l f ö l d i h i r e k

1961. augusztus 24.

bb 1. nemzetközi viszonylatban is jelentős eredményeket értünk
el a járványok megelőzésében - csökkent a megbetegedések és
halálozások száma - a védőoltások jelentősége

i ms/tm-lm sr

1961. augusztus 24.

az egészségügy egyetlen területén sem olyan kézenfekvő
a megelőzés jelentősége, mint a fertőző betegségek, járványok
elleni küzdelemben. mégis a felszabadulás előtt a járványügyi
munka jórészt abban merült ki, hogy egyes járványok idején külön-
böző egészségügyi intézkedéseket tettek, nem volt szó a járványok
tervszerű megelőzéséről, a szocialista egészségügy alapelveinek
megfelelő megelőző járványügyi munka alapjait tíz évvel ezelőtt
teremtették meg a megyei epidemiológus hálózat felállításával,
a körzeti laboratóriumok megalakítása lehetővé tette, hogy az egyes
megyék maguk oldják meg a járványokkal kapcsolatos bakteriológiai
feladatokat, az országos közegészségügyi intézet pedig, miután kö-
röbbi bakteriológiai és oltóanyagtermelő munkakörének nagy részét
más intézményeknek adta át, mint tudományos kutató intézet,
megteremtette a járványügyi munka tudományos alapjait. az új járvány-
ügyi rendszert a köjfél-ök, a közegészségügyi és járványügyi állo-
mások megszervezése tette lehetővé. a köjfél-ök hatósági jogkörrel
intézkednek körzetük közegészségügyi járványügyi kérdéseiben.
hozzájuk tartoznak a laboratóriumok és ők intézik a fertőtlenítése-
ket is. az a szervezeti egység a gyakorlati munkában előnyösnek,
hatékonyak bizonyult.

Általános járványmegelőző tevékenységet fejt ki a
köjfél azzal, hogy rendszeresen vizsgálja a lakótelepüléseket, a
különböző munkahelyek, iskolák, ételkészítő és forgalomba-
hozó vállalatok egészségügyét. többek között ellenőrzi a vízvezo-
terek és közutak vizét, a közületi konyhák, az ételkészítők
egészségügyi viszonyait, az illetékeseket felhívja a tapasztalt
hibák kijavítására. olyan esetekben pedig, amikor szennyvizek, vagy
más település egészségügyi hiányosságok játszanak szerepet a jár-
ványok terjedésében, az illetékes hatóságokkal együtt végzik
el a szükséges laboratóriumi és műszaki vizsgálatokat, s határozza
meg a teendőket.

hazánkban 32 fertőző betegséget kell bejelenteni.
Általában a fertőző betegeket szigorúan el kell különíteni, szük-
ség esetén kórházban kell őket ápolni. a járványok megelőzésében
az utóbbi években fokozatosan kiépített szűk körű védőoltási
rendszer játssza a legfontosabb szerepet.

/folyt.köv./

6- R

- 1 -

bb 1. /nemzetközi viszonylatban...1.folyt./-lm

Az egészségügyi kormányzat messzemenő gondossággal jár el, hogy a különböző betegségek ellen milyen korban és milyen védőoltást kell alkalmazni, ugyanakkor igyekszik elősegíteni, hogy az oltásokat minél könnyebben beonyolíthassák. A kisgyermek kötelező oltásait például már ittörnek a folyamatos oltásnak, nem kötik meghatározott időnyhez az egyes védőoltásokat, hanem minden gyermek számára legkedvezőbb időpontban kapja meg esedékes védőoltását.

A megbetegedési és halálozási statisztika egyaránt a járványügyi helyzet nagy javulását mutatja, a legszembetűnőbb eredményt a gyermekbénulásos járványok leküzdésében értük el. Azelőtt átlagosan 300 megbetegedést jelentette be évente, az a szám járványos esztendőkből nem egyszer ezer fölé emelkedett, az 1957 évi nagy járvány pedig 2.334 megbetegedést okozott. A sabin-fel védőoltások eredményeként, amelyekben keréken két és félmillió gyermek részesült, 1960-ban mindössze 38 megbetegedést jelentettek be, de ezek közül is több esetben nem volt tipikus a klinikai lefolyás és negatív volt a vírusvizsgálatok eredménye. A 38 bejelentett esettel Magyarország, Hollandia után a második helyen áll Európában, messze maga mögött hagyva Svájcot, ahol 2,7, franciánszágot, ahol 3,7, a német szövetségi köztársaságot, ahol 7,9 megbetegedés jutott száz ezer főre, szemben a mi nem egészen 0,4 százszázalékos megbetegedési arányszámunkkal. Járványügyünk fejlődését és a védőoltások hatékonyságát mutatja, hogy míg 1931-ben száz ezer lakosra 98,4 hastífusz-megbetegedés esett, és a betegek 12,1 százaléka meghalt, 1960-ban csak 5,1 megbetegedés esett száz ezer főre és a megbetegedetteknek mindössze 1,4 százaléka halt meg. Hasonlóan kedvező eredmények mutatkoznak a diftéria és szarvköhögés járványoknál. Mindkét betegségben 1960-ban történt a legkevesebb megbetegedés, ebben az évben csak Bulgária volt kedvezőbb helyzetben hazánknál az európai államok között. Ugyanakkor Borsod, Hajdu és Szabolcs megyében fordult elő az összes diftéria esetek több mint felét és hasonló volt a helyzet a szarvköhögésnél is. Ennek oka mindkét betegségnél az volt, hogy az a három megye „járt elől”, a védőoltások elhanyagolásában. A vörhony-megbetegedések száma még mindig elég nagy, viszont az antibiotikus kezelés hatására az esetek túlnyomó része egészen enyhén lefolyt.

/folyt.köv./

615 R

- 2 -

bb 1. /nemzetközi viszonylatban...2.folyt./-lm

Járványügyünk nagy sikere a malária és a kiütéses tifusz teljes felszámolása, megfelelő védőoltás hiányában azonban változatlanul problémát jelent az influenza, a hepatitis, a diszenteria és a kanyaró. Örömdetes viszont, hogy a diszenterias megbetegedésekben a csecsemők száma tiz év alatt 22-ről 9 százalékra, a halálozási százalék 17-ről 1,5-re csökkent. Az egész lakosság vonatkozásában a diszenteria-halálozás harmincadára csökkent, a megbetegedettek 0,2 százaléka halt meg.

Az elmúlt tiz év sikerei után a magyar egészségügy folytatja erőfeszítéseit, főleg a még megoldatlan problémát jelentő vírusbetegségek, a fertőző májgyulladás, az influenza, és a kanyaró, továbbá a diszenteria elleni hatékonyabb megelőzési módszerek kidolgozására. Fejlesztik a fertőzést okozó rovarok és rágcsálók irtását, a fertőtlenítő eljárásokat, növelik a fertőzőbetegségek számát, és bővítik az országos közegészségügyi intézet kutatási lehetőségeit.

Az eredményekben jelentős súllyal esik latba a társadalom közreműködése, a köjál-ok, valamint a vöröskereszt által kifejtett széleskörű felvilágosító munka, amely nagymértékben fokozza a járványügyi intézkedések végrehajtását és az epidemiológusok munkájának hatékonyságát. /mti/

..

bb 4. „Fregoli épület”, a termelészövetkezeti tanyaközpontoknak - nyíron idény-óvodának, télen művelődési háznak használható

i sb/tr szb vg

1961. augusztus 24.

Nyíron sok községben idényóvodát rendeznek be a termelészövetkezetek, hogy megbízható felügyelet alatt maradjanak a gyermekek, amíg szüleik a határban dolgoznak. A falvaktól továbbra is termelészövetkezeti tanyaközpontoknak azonban kedvezőtlenebb a helyzete, mert nincs mindegyiknek iskolája, művelődési háza, vagy más középülete, amelyben ideiglenes óvodát nyithatna. Ezért a középülettervező vállalatnál azbej sándor mérnök most üdökes „fregoli épületet”, tervezett. A termelészövetkezet nyíron idényóvodát rendezhet be a 30 gyermek elhelyezésére alkalmas tanyával, valamint öltözővel, konyhával, fürdőszóval és mosdóhelyiséggel ellátott épületben, télen viszont - amikor kevés a munka - művelődési háznak használhatják az épületet. A játszó gyermeknek nagyobb hely kell, mint a felnőtteknek, s így télen az óvodásokon 80-an - 100-an is ülhetnek a tanyában. /mti/

..

616 R

- 3 -

bb 2. szeptembertől életbe lépnek az általános iskolai tantervmódosításról, a tulleterhelés megszüntetéséről kiadott újabb intézkedések

i vt/hné szb sr

1961. augusztus 24.

A tantervmódosító utasítás és a művelődésügyi miniszter módszertani levéle szeptember 1-én lép életbe. Lényege, hogy a jövőben bizonyos tananyagrészeket nem kell tanítani; a felszabadult időt az órákon ismétlésekre, összefoglalásokra, gyakorlásra használják majd fel a pedagógusok.

egész órás munkát igénylő, zsrthelyi iskolai dolgozókat csakis a tantervben előirt tárgyakból és az előirt számban szabad iratni. ugynevezett felmérő dolgozókat a tanév elején írásból, helyesírásból, orosz nyelvből, valamint számtan-mértanból irathatnak a pedagógusok; ezek eredménye nem használható fel a tanulók osztályzásnál. ellenőrző, ugynevezett 5-10 perces röpdolgozókat számtan-mértanból, orosz nyelvből egy-egy tárgykör lezárása után a tanulók jelentésségüknek megfelelően irathatják. az ilyenek osztályzata elsősorban a pedagógus tájékoztatására szolgál, s nem tanít döntő a tanuló osztályzatának lezárásakor. a miniszteri rendelkezés értelmében egy napon csak egy tárgyból iratható dolgozat, az ellenőrző és az osztályozó értékelések előtti két héttel pedig semmiféle dolgozatot nem szabad iratni.

a továbbiakban a módszertani levél kimondja, hogy rendszeres írásbeli házi feladatot csak magyar nyelv és irodalomból, orosz nyelvből és számtan-mértanból lehet adni, s felhívja a pedagógusokat, hogy hétfőre egyáltalán ne készítsenek a gyerekekkel írásbeli házi feladatot. az iskolában - megfelelő utasításokkal és tanácsokkal - minden házi feladatot elő kell készíteni. az év végi ismétlések időszakában tapasztalható tulleterhelés elkerülésére a pedagógusok fordítsanak gondot a tananyag leglényegesebb részeitnek és összefüggéseinek rendszeres evközi ismételtetésére. ugyan-csak fokozott figyelemmel állítsák össze az órarendet, hogy a gyerekeket a hét egyes napjain arányosan terheljék.

a pedagógusok világossítsák fel a szülőköt gyermekük tulleterheltségéről, különösen a tanfolyamok, stb./ káros következményeiről, s tájékoztassák őket az illető osztály tananyagáról, és az alapkövetelményekről. /mti/

6'05 R

- 4 -

bb 3. százötven millió forintos hozzájárulás - jelentős politikai nevelőhatás - a hazafias népfront országos tanácsának titkársága a társadalmi munka eddigi tapasztalatairól

i di/hné szb sr

1961. augusztus 24.

a hazafias népfront országos tanácsának titkársága a napokban összegezte az állami gondoskodást nagyszerűen kiegészítő társadalmi munkák szervezésének eddigi tapasztalatait, a lakosság részvételével elért eredményeket.

a hazafias népfront országos tanácsának titkársága hangsúlyozza, hogy az országot átfogó társadalmi munkának politikai és gazdasági jelentősége az elmúlt években együtt fejlődött a szocializmus építésével. a társadalmi munkák szervezésének és végrehajtásának eddigi módszereit elsősorban a társadalmi munkások megyei, városi és járási találkozóin tanulmányozták, a tapasztalatokat több ezer fel-szóaló szavából szűrték le, meghallgatták a helyi tanácsok vezetőinek véleményét is. az együttműködés tapasztalatait a szervezésben részvevő társadalmi-politikai szervek meghívott képviselői elemezték. a hazafias népfront országos titkársága a tanácskozások, az egyéni beszélgetések, a megyék, a városok és a járásek jelentései alapján összegezte a népfront bizottságok társadalmi munka szervező tevékenységének legfontosabb tapasztalatait.

az ország népfront-bizottságainak jelentős részük van abban, hogy csupán a községfejlesztés területén már meghaladja az évi másfél száz millió forintot a társadalmi munkák értéke. a népfront-bizottságok mozgósítanak járdanépitésre, iskolanépitésre, parkosításra. ezenkívül országiszerte a lakosság közreműködésével a költségek jelentős szalalékát takarítják meg a villa-nyhálózat bővítésénél, a csatorna-építkezéseknél, a fűtőházoknál, a legelőjavításoknál, stb. sokhelyütt társadalmi munkákat kezdeményeznek művelődési házak építéséhez, szövetkezeti boltok létesítéséhez is. a legutóbbi időszak egyik jelentős eredménye, hogy a mezőgazdasági szocialista átszervezése a társadalmi munkások vállalkozó kedvét tulleterítette a helyi feladatok megoldásán. a munkások és a dolgozó parasztek kétkézi társadalmi munkáit mérnökök és más szakemberek szervező, tervező szellemi munkája tette még hatékonyabbá. fontos eredményt jelentett az egyetemi tanárok, az orvosok, a jogászok társadalmi munkavállalása is. az új termelőszövetkezetek épületi-nek építését is országiszerte jelentős társadalmi munka segítette. a népfront-bizottságok mellett műszaki és más szakemberekből széleskörű aktívahálózat jött létre, amelynek tagjai többszáz kilométernyi tész-bekötő utat, valamint számos más létesítmény műszaki terveit, legutóbb pedig többször község távlati-fejlesztési terveinek irányelvét segítették elkészíteni. /folyt.köv./

6'10 R

- 5 -

bb 2. szeptembertől életbe lépnek az általános iskolai tantervmódosításról, a túlteljesítés megszüntetéséről kiadott újabb intézkedések

i vt/hné szb sr

1961. augusztus 24.

A tantervmódosító utasítás és a művelődésügyi miniszter módszertani levele szeptember 1-én lép életbe. Lényege, hogy a jövőben bizonyos tananyagrészeket nem kell tanítani; a felszabadult időt az órákon ismétlésekre, összefoglalásokra, gyakorlatokra használják majd fel a pedagógusok.

egész órni munkát igénylő, zánthelyi iskolai dolgozatokat csak a tantervben előírt tárgyakból és az előírt számban szabad írni. ugyanevett falméretű dolgozatokat a tanév elején írásból, helyesírásból, orosz nyelvből, valamint számítan-mértanból írathatnak a pedagógusok; ezek eredménye nem használható fel a tanulók osztályzásánál. ellenőrző, ugyanevett 5-10 perces röpdolgozatok számítan-mértanból, orosz nyelvből egy-egy tárgykörben írásbeli útján a tanulók járulékos munkáik megállapítására írathatók. az ilyenek osztályzata elsősorban a pedagógusok tájékoztatására szolgál, s nem lehet döntő a tanuló osztályzatának kiadásakor. a miniszteri rendeltetés értelmében egy napon csak egy tárgyból íratható dolgozat, az ellenőrző és az osztályozó értékelések közötti két hétben pedig samfiféle dolgozatot nem szabad írni.

a továbbiakban a módszertani levél kimondja, hogy rendszeres írásbeli házi feladatot csak magyar nyelv és irodalomból, orosz nyelvből és számítan-mértanból lehet adni, s felhívja a pedagógusokat, hogy hétéfőre egyáltalán ne készítsenek a gyerekekkel írásbeli házi feladatot. az iskolában - megfélélt utasításokkal és tanácsokkal - minden házi feladatot elő kell készíteni. az év végi ismétlések időszakában tapasztalható túlteljesítés elkerülésére a pedagógusok fordítsanak gondot a tananyag leglányosabb részeitnek és összefüggéseinek rendszeres újközi ismételtetésére. ugyanakkor fokozott figyelemmel állítsák össze az órarendet, hogy a gyerekeket a hét egész napján arányosan terheljék.

a pedagógusok világosítsák fel a szülőket gyermekük túlzott elfoglaltságának /különórák, tanfolyamok, stb./ káros következményeiről, s tájékoztassák őket az illető osztály tananyagáról, és az alapkövetelményekről. /mti/

6'05 R

bb 3. százötven millió forintos hozzájárulás - jelentős politikai nevelőhatás - a hazafias népfront országos tanácsának titkársága a társadalmi munka eddigi tapasztalatairól

i di/hné szb sr

1961. augusztus 24.

a hazafias népfront országos tanácsának titkársága a napokban összegezte az állami gondoskodást nagyszerűen kiegészítő társadalmi munkák szervezésének eddigi tapasztalatait, a lakosság részvételével elért eredményeket.

a hazafias népfront országos tanácsának titkársága hangsúlyozza, hogy az országot átfogó társadalmi munkának politikai és gazdasági jelentősége az elmúlt években együtt fejlődött a szocializmus építésével. a társadalmi munkák szervezésének és végrehajtásának eddigi módszereit elsősorban a társadalmi munkások megyei, városi és járási találkozóin tanulmányozták, a tapasztalatokat több ezer felhívó szavaiból szürték le, meghallgatták a helyi tanácsok vezetőinek véleményét is. az együttműködés tapasztalatait a szervezésben résztvevő társadalmi-politikai szervek meghívott képviselői elemezték. a hazafias népfront országos titkársága a tanácsok, az egyéni beszélgetések, a megyék, a városok és a járási jelentései alapján összegezte a népfront bizottságok társadalmi munka szervező tevékenységének legfontosabb tapasztalatait.

az ország népfront-bizottságainak jelentős részük van abban, hogy csupán a községfejlesztés területén már meghaladja az évi másfélszáz millió forintot a társadalmi munkák értéke. a népfront-bizottságok mozgósítanak járdaépítésre, iskoláépítésre, parkosításra. ezenkívül országsszerte a lakosság közreműködésével a költéségek jelentős színterét takarítják meg a villa nyúlózat bővítésénél, a csatorna-építkezéseknél, a fűtésoknál, a legelőjavításoknál, stb. sok helyütt társadalmi munkákat kezdeményeznek művelődési házak építéséhez, szövetkezeti boltok létesítéséhez is. a legutóbbi időszak egyik jelentős eredménye, hogy a mezőgazdaság szocialista átszervezése a társadalmi munkások vállalkozó kedvét tülendítette a helyi feladatok megoldásán. a munkások és a dolgozó parasztek kétkézi társadalmi munkákat mérnökök és más szakemberek szervező, tervező szellemi munkája tette még hatékonyabbá. fontos eredményt jelentett az egyetemi tanárok, az orvosok, a jogászok társadalmi munkavállalása is. az új termelőszövetkezetek épületjeinek építését is országsszerte jelentős társadalmi munka segítette. a népfront-bizottságok mellett műszaki és más szakemberekből széleskörű aktívahálózat jött létre, amelynek tagjai többszáz kilométernyi tsz-bekötő utat, valamint számos más létesítmény műszaki terveit, legutóbb pedig többször község távlati-fejlesztési terveinek irányelveit segítették elkészíteni. /folyt.köv./

6'10 R

bb 3. /százötven millió forintos... folyt./- szb

a hazafias népfrent országos tanácsának titkársága megállapítja, hogy a gazdasági eredmények mellett nagyon jelentős a társadalmi munkák politikai nevelő hatása. a városi-falusi bizottságok szervező-kezdeményező tevékenységük közben eljutnak az értelmiség, a kisiparosság rétegeihez is. a társadalmi munkákban országsszerte kitűnően együttműködnek a különféle szervek. a mind jelentősebb helyi sikerek eredményeként megszülettek a nagyobb jelentőségű társadalmi munkák kezdeményezések is. ilyen többek között a vár újjáépítésének segítése, a borsod megyei belvizrendezési tervezet kidolgozása és megvalósítása, valamint a bács megyei halastavak terve. /mti/

...

bb 7. turistaszállót, fürdőkombinátot, törpevizművet, izotop-laboratóriumot építenek - jelentik az mti megyei tudósítói

vid ká/j szb ká

1961. augusztus 24.

szeptember végére elkészül a szekszárdi szőlőkombinát előhajtató üzeme

tolna megye legnagyobb mezőgazdasági üzemét, a szekszárdi szőlőfeldolgozó kombinátot 20 millió forintos beruházási összeggel 1960-ban kezdték építeni. az üzem 1965-re készül el, de már ebben az évben felépítik a szekszárdi szőlővidék rekonstrukciójához szükséges előhajtatót, s a dolgozók lakásait. a napokban adtak át hat összkomfortos lakást, s tető alá került a 60 személyes munkásszállás, valamint a központi irodaház is. az előhajtatót szeptember végén helyezik üzembe, s attól kezdve évenként kétféle szőlővesszőt ad a szekszárdi szőlővidék felújításához. az a mennyiség 250 hold szőlő telepítéséhez elegendő.

turistaszállót építenek kőszegen

az egyik legnépszerűbb nyugat-dunántuli kirándulóhelyen, kőszegen, turistaszálló építését kezdték meg a jurisich várelőtérben. félmillió forintot költ az idegenforgalmi hivatal a szállóra, amelyben hatvan vendéget lehet majd elszállásolni. eddig csupán egy kis szálloda állt a városban a látogatók rendelkezésére. az új turistaszállóban nagyobb iskolai kirándulócsoporthoz, autóbusszal utazó országjáró társaságok is elférnek.

/folyt.köv./

6135
R
- 6 -

bb 7. /turistaszállót,... 1. folyt./- szb

fürdőkombinát épül jászberényben

jászberényben a festői környezetű zagyva-parton, évekkel ezelőtt, percenként hatszáz liter hozamú, negyvenöt fokos termálforrást nyitottak meg. a víz hasznosítására strandfürdőt és verseyuzsodát építettek. a fürdőt az idén tovább fejlesztik. az uszoda mellett fürdőt építenek tizenkét kádfülkével és négyszáz személyes gőzfürdővel.

az építkezést már megkezdték. az idén kétféle forint értékű munkát végeznek el. a kombinát harmadik részének, a fedettuszodának a tervei is elkészültek. a két új létesítményre előreláthatólag mintegy tizenötmillió forintot költenek.

törpevizű és tizenhét kilométeres vízvezeték épül szeghalmon társadalmi segítséggel

a sárrét közepén, szeghalom termelészövetkezeti községben 12.5 millió forintos beruházással törpevizmű épül. a tervek szerint 17 kilométeres szakaszon építik ki az ivóvíz vezetéket és összesen 52 kifolyóból hordhatja egy év múlva a lakosság az egészséges, friss vizet. a szeghalmi termelészövetkezeti parasztok örömmel segítenek a vízhálózat építésében: egy negyedév alatt tíz kilométernyi szakaszon készült el a hálózat, a község lakói 62.000 forint értékű társadalmi munkával járultak hozzá az építkezéshez. az állami vállalat dolgozói látva a szeghalmiak áldozatkésztségét, elhatározták, hogy jobb munkaszervezéssel, a munkaidő maximális kihasználásával a tervezetnél korábban építik fel a szeghalmi törpevizművet.

tíznaponként készült el egy emelet a diósgyőri toronyházon

a diósgyőri lenin kohászati művek közelében, a kilián lakótelepen tíz emelet magas, ugynevezett toronyházat építenek, amelynek tetején helyezik el az uránia bemutató csillagvizsgálót.

az alapozás és a falak építése közötti időszakban a tervezők és a borsod megyei építőipari vállalat műszaki szakemberei együttesen még egyszer felülvizsgálták az épület teljes tervdokumentációját és módosították a tervet. így olcsóbban és gyorsabban építhetik fel a toronyházat. a tervmódosítást újítás tette lehetővé. eszerint a fűdékek súlyát - az eredeti tervvel szemben - négyzetméterenként 150 kilogrammra csökkentették. a síklapu fűdémszerkezetet az eredetinél 13 centiméterrel vékonyabb és salak helyett hungarocell műanyaghabbal szigetelik. /folyt.köv./

6135
R
- 7 -

bb 7. /turistaszállót, ... 2. folyt./- szb

a módosított terv szerint május 10-én kezdték meg a toronyház emeleteinek építését. a munka meggyorsítására a födécek készítésénél rácsos, acél zsalutartó szerkezetet alkalmaztak. kétműszakos termelést vezettek be és előre gondoskodtak az építéshez szükséges anyagokról. az újfajta zsaluzás és az intézkedések eredménye, hogy átlag 10 naponként építettek fel egy emeletet. jelenleg a kilencedik emelet zárófödémén dolgoznak, az első két emeleten már a szakiparosok parkettáznak, szerelik a víz- és gázcsöveket. a tizedik emelet építését a héten megkezdik. az épületet december 31-re adják át.

husz gépszín épül a vasi tsz-ekben

vas megye termelészövetkezeteinek 1958. végén még csak 26 saját traktoruk volt, jelenleg pedig több mint 300 erőgéppel, valamint több mint ezer különféle munkagéppel rendelkeznek. a gépek tárolása gondot okoz a közös gazdaságoknak. az idén a traktorok és munkagépek megfelelő elhelyezésére 20 gépszín épül a termelészövetkezetekben, helyi építőanyagok felhasználásával. a gépszínt is több helyen, mint például kemenesmagasiban is, a termelészövetkezet házi építőbrigádja hozza tető alá.

tizenhatmillió forint a szegedi orvostudományi egyetem fejlesztésére

az idén mintegy tizenhatmillió forintot fordítanak a szegedi orvostudományi egyetem oktató és kutatóintézeteinek, klinikáinak fejlesztésére. az év végéig tető alá kerül az ország egyik legkorszerűbb, kétszázhusz személyes medikus kollégiuma. már elkészült az idegklinika agykutatásokat szolgáló izotóplaboratóriuma, s rövidesen átadják rendeltetésének a belgyógyászati klinika csaknem egymillió forint költséggel épülő modern izotóplaboratóriumát. ugyancsak egymillió forintot fordítanak a sebészeti klinika felújítására, jelentős összegből bővítik, korszerűsítik a gyógyszerészeti intézetet is.

számos új, különleges műszernel gyarapodott a klinikák, intézetek felszerelése. a fogklinikán nagyfordulatszámú turbinát szereltek fel, segítségével fájdalommentes a fogfúrás. a sebészeti klinikán nemrég vásárolt egymillió forint értékű műszívhez újabb különleges műszert kapott, amely a vér oxigén és széndioxid telítettségét mérni, szivvarró készülékkel is bővült a klinika felszerelése. ezenkívül is sok más értékű műszernel, készülékkel egészítik ki az egyetem felszerelését a kutatás, a gyógyítás, az oktatás tökéletesítésére.

/folyt.köv./

-3-

bb 7. /turistaszállót, ... 3. folyt./- szb

termálfürdőt építenek fehérgyarmaton

fehérgyarmaton termálfürdőt építenek. a melegvízü kutat mintegy másfél millió forintos költséggel még az idén elkészítik. jövőre megkezdik a medence építését. a község lakói nagyarányú társadalmi munkával járulnak hozzá a fürdő létesítéséhez. /mti/

bb 6. nagyarányú bogycs-gyümölcs telepítést készítenek elő - három törzstelapon szaporítják az új számócafajtákat

i so/gg. szb k

1961. augusztus 24.

a bogycs gyümölcsök és a belőlük készült szörpök iránt évről-évre növekszik az igény. az előzetes tervek szerint a következő öt évben mintegy 20.000 hold málnát, számócafajtákat telepítenek, elsősorban a termelészövetkezetekben. a bogycs gyümölcs termesztésével ugyanis nagy jövedelemhez jutnak és lehetőség nyílik a tagok foglalkoztatására.

a telepítési program előkészítése már megkezdődött. az állami gazdaságokban szaporító üzemeket létesítettek a dugványok előállítására, három törzstelapon, balatonújlakon, érdén és alsótekeresen pedig új francia és olasz számóca-fajtákat szaporítanak.

az állami gazdaságok az idén 600 hold bogycs gyümölcsöt telepítenek. a terület mintegy háromnegyed részére málna kerül, egynegyedére pedig számóca. már ebben az évben nagyobb mennyiségű dugványt adnak a szövetkezeteknek is a bogycs gyümölcsök telepítéséhez, a következő években pedig forgalomba hozzák az új fajták szaporítóanyagát. /mti/

-7-

-9-

bb. 5. a tér és az idő: egyetlen valóság két oldala - másodpercenként 270 000 kilométerrel haladó űrhajó 24 óra , telik el,, két földi nap alatt

i tz/gk/gy/vg

1961. augusztus 24.

amióta a két vosztok fedelzetén addig példátlan sebességet ért el az ember, egyre többen gondolnak az einsteini tételnek arra a meglehetősen leegyszerűsített, népszerű megfogalmazására, hogy a sebesség fokozódásával meglassul az idő telése.

Károlyházy frigyest, az eötvös Loránd tudományegyetem elméleti fizikai intézetének tudományos munkatársát, a fizikai tudományok kandidátusát kérte meg a magyar távirati iroda munkatársa, hogy azok számára is tegye megközelíthetővé ezt a tudományos tételt, akik nem rendelkeznek magasfokú fizikai és matematikai ismeretekkel.

- a térbeli és időbeli kiterjedés között - mondotta Károlyházy frigyest - sokkal erősebb „rokoni kapcsolat,, van, mint amilyen Einstein előtt feltételezhető volt: csaknem olyan szoros, mint a hő- és fénysugarak között, amelyeknek természete azonos csak hullámhosszuk és rezgésszámuk más és más. Valójában éppen annyira szétválaszthatatlanok, mint egy papírlap két oldala. Ebben az esetben a papírlap az új einsteini fogalomnak, az úgynevezett „téridőnek,, felel meg.

- érthető, hogy földi viszonyok között az ember a teret és az időt két különböző, egymástól független fogalomnak tartja. hiszen egységüket éppen azért nem tudjuk érzékelni, mert csupán a nagy sebességek világában válik észlelhetővé, ennek a birodalomnak a határait pedig még csak most kezdjük megközelíteni.

- napjainkban azonban már az elméleti számítások és kísérleti eredmények egész sora bizonyítja, hogy különböző időtelések nem mérhetők pusztán két esemény egymásközi „távolságával,,. ha például egy fonalkötegből kivágunk egy darabot és külön-külön megmérjük az egyes szálakat, amelyek a kivágott kötegdarabban látszólag egyformák voltak, talán két azonos hosszúságúat sem találunk köztük. esetleg akad egy teljesen egyenes fonal, de a többi mind különböző mértékben megcsavarodott, s ha ezeket kiegyenesítjük, nyilvánvalóan különböző hosszúságúknak bizonyulnak. Amint a két metszési felület között nem teljesen párhuzamosan futó szálak különbséget mutatnak, ugyanúgy jelölné a különbség két esemény között eltelt időtartamban is, aszerint, hogy a közben lezajlott folyamatok „milyen kerülőket tettek meg,,.

/folyt. köv./

8.01

841 *Zeli*

- 10 -

bb. 5. / a tér és az idő... / folyt. / gy

- ezek a kerülők jelképezik a téridő-szemléletben a mozgást, helyesebben a mozgássebességek különbségeit. az idő gyorsabban telik a nyugalomban, illetve - ami ezzel elméletileg teljesen azonos - egyenletes mozgásban levő, mint a mozdó, helyesebben sebességét változtató - kerülőket tevő - testen.

- Einstein óta már a matematikai képlet is megvan arra, miképpen változtatja meg az idő telését a mozgás sebessége. a megszokott földi viszonyok között azonban nincs olyan sebesség, amelynél ez a különbség mérhető értékre nőne. ez érthető is, ha figyelembe vesszük a számítással kapható értékeket. eszerint az úgynevezett első szökési sebességgel, tehát másodpercenként körülbelül 11 kilométerrel száguldó űrhajós az elindulás és a visszaérkezés között egymilliárdod nappal öregszik kevesebbet, mint a földön maradt társa. ha egy képzeletbeli rakéta elérné a másodpercenkénti 3000 kilométeres sebességet - a fénysebesség századrészét - az idő telése még akkor is csak egy tizedred részével „lassulna meg,,. ahhoz pedig, hogy 50 százalékkal kevesebbet „öregedjék,, az űrutas, mint a földi emberek, az űrhajónak másodpercenként körülbelül 270 000 kilométeres sebességgel kellene rohannia a térben. tehát az ilyen sebességű űrhajón 24 óra „telik el,, két földi nap alatt.

- a technika mai fejlettségi fokán talán a föld egész energiakészlete sem lenne azonban elegendő ahhoz, hogy akár egy személyes űrnajót is ilyen sebességgel indíthassunk utnak.

/mti/

..

bb. 22. Irodalmi esték, ankétok, író-olvasó találkozók szabolcs megyében

vid fm/kz/gy/fm

1961. augusztus 24.

tavasszal alakult meg szabolcs-szatmár megyében a megyei írók munkacsoportja. azóta a megyében élénkült az irodalmi élet. összeállítják a megyei írók antológiáját. több műsorkönyvvel segítik majd a megyei irodalmi színpadok munkáját. ezenkívül számos irodalmi estét, könyvismertetést, író-olvasó találkozót tartanak a járási székhelyeken, sőt távoli tanyákon is.

/mti/

..

8.15

8.46 *Zeli*

- 11 -

bb. 8. az antropológusok érdekes megállapításai vetési albert püspök csontmaradványaiból

vid fm/ke/gy/fm

1961. augusztus 24.

a veszprémi várban, 1957-ben találták meg mátyás király legkiválóbb diplomatájának, vetési albert veszprémi püspöknek, a 13. század végén épült kápolnában lévő sírhelyét. holl imréné, régésznek és az országos műemlékvédelmi felügyelőség szakembereinek irányításával a kápolnát és a sírhelyet feltárták és vasbetonboltozattal időállóvá tették. a püspök kriptáját eredeti formájában állították helyre.

vetési albert csontmaradványait antropológusok vizsgálták meg. a püspök - aki olaszországi, sziléziai, németországi utjain kora egyik legkiválóbb diplomatájának bizonyult, - életének utolsó tíz évében teljesen visszavonultan élt. a szakértők szerint súlyos betegség okozta vetési albert visszavonulását a korabeli diplomáciai élettől. a csontmaradványokból megállapították, hogy súlyos hátgerincbántalomban szenvedett, csigolyái elmeredtek, s ez lehetetlenné tette számára az utazást. a különböző bordaösszenövéséből, elváltozásokból arra következtetnek, hogy tüdeje sem volt ép. a csontok vizsgálata után teljes bizonyossággal állítják azt is, hogy a püspök egy ízben tifuszon is átesett. a püspök halálának közvetlen okát azonban nem sikerült kideríteni.

mátyás király utazó diplomatájának csontjait a vizsgálatok után visszahelyezték a kriptába.

/mti/

..

bb. 9. október 22-én nyílik az első miskolci országos grafikai biennálé

vid fm/ke/gy/fm

1961. augusztus 24.

a sokszorosító grafika fejlődésének elősegítésére a borsod megyei tanács és a magyar képzőművészek szövetsége az idén országos grafikai biennálét rendez miskolcon. a rendezőség 900 képzőművészt hívott meg a kiállításra, amely október 22-én nyílik. a beküldött műveket szeptember 18-án zsűrizik. a beküldés határideje: szeptember 15. a tervek szerint 250 képet mutatnak be, s a legjobb alkotásokat díjazják. a megyei tanács tervei szerint a kiállítást két évenként megismétlik és minden második kiállításra a baráti országok grafikus művészeit is meghívják.

/mti/

8.43

8.47

Zseli

- 12 -

bb. 10. javul a szén minősége, csökken a termelési költség a nógrádi bányászok jubileumi versenyében

vid szf/te/gy/mi

1961. augusztus 24.

a nógrádi szénmedence legöregebb bányájában, a ma is termelő szilveszter-salgó-bányában a tavasszal jubileumi munkaversenyt kezdeményeztek a dolgozók. versenyfelhívásukhoz a szénmedence tizennégyezrenyi bányásza csatlakozott. a verseny célja nem a terv mennyiségi túlteljesítése, hanem a szén minőségének, kalóriatartalmának növelése és termelési költségének csökkentése. a nógrádi szénbányászati tröszt üzemei a jubileumi munkaverseny kezdete óta, havonta külön-külön egymillió forint termelési költség megtakarítást érnek el. javul a szén minősége is.

a minőségjavításban és a költségmegtakarításban a jubileumi verseny kezdeményező salgói bányászok mutatnak jó példát. kalóriatervüket az elmúlt csaknem négy hónap átlagában majdnem két százalékkal, több mint ötven kalóriával teljesítették túl. a termelési költséget 250 000 forinttal csökkentették, egy főre jutó termelésüket pedig műszakonként körülbelül negyven kilóval túlteljesítették az elmúlt négy hónap átlagában.

/mti/

..

bb. 12. ötvennyolc új szocialista brigád a dunai vasműben

vid szf/te/gy/mi

1961. augusztus 24.

a dunai vasmű üzemeiben szépen terjed el a szocialista brigádmozgalom. az acélműben már öt brigád viseli a szocialista brigád címet. itt dolgozik a gyár első műszaki szocialista brigádja, a kerpely Antal brigád, amelyet szabó józsef üzemmérnök vezet. ez a brigád újításával és összerakásával sokat tett a tüzelő tüglés és a tüzelőanyag fogyasztás csökkentéséért. az acélmű öt brigádján kívül a vasmű üzemeinek 254 brigádjából ötvenhárom érdemelte már ki a szocialista brigád címet. az összesen 58 szocialista brigádnak körülbelül négyszáz dolgozója van. közöttük két brigád - az öntődei szamuely ifjúsági brigád és a tüzelő tüglagyári jászka ernő brigád - már harmadszor nyerte el a megtisztelő címet.

a napokban tíz új brigád alakult, ezek szintén csatlakoztak a versenyhez. közöttük van az acélmű karbantartó csoportjának brigádja, amely a második szovjet űrhajós, tyitov őrnagy nevét vette fel.

/mti/

..

8.43

8.47

Zseli

- 13 -

bb. 11. nyugdíjba megy a tatabányai szénmedence legöregebb aknájának kossuth-díjas bányamestere - fia vette át a bánya vezetését

vid szf/te/gy/mi

1961. augusztus 24.

rövidesen nyugdíjba megy idős regősi ádám, a tatabányai szénmedence legöregebb aknájának, a 6-os aknának kossuth-díjas bányamestere. regősi ádám csaknem négy évtizedig irányította a munkát a 6-os aknában, amely arról nevezetes, hogy tatabánya aknaüzemei közül a legtöbb itt a víz, a bányászok alattomos ellensége sok gondot, álmatlan éjszakát okozott regősi adámnak is. nagy érdeme van abban, hogy évről-évre sikeresen védekeztek az aknában a vízbetörés ellen, a szénmezők víztelenítésében elért kiváló eredményekért kapta meg a kossuth-díjat 1954-ben. a bányában nagyon sajnálják a tapasztalat bányamester eltávozását, a tröszt azonban megfelelő utódjáról gondoskodott, amikor néhány hónapja fiát, ifju regősi adámot nevezte ki új bányamesternek.

az ifju regősi ádám már át is vette a bányamesteri teendőket, önállóan dolgozik, s apja - aki még néhány hónapig mellette marad - már csak figyelemmel kíséri munkáját. a bányát felosztották egymás között, s most az idős kossuth-díjas bányamester jelenti a fiatalnak, mit tapasztalt a bejárt mezőkben.

még a régi, de már az új bányamester is aktív részese annak a nagy munkának, amellyel most valósággal megfitalítják a csaknem hatvanéves bányát. felújítják régi folyosóit, a fa-ácsolatokat biztonságosabb, nagy teherbírásu th-vasgyűrűkkel cserélik fel.

/mti/

bb. 17. állatkertben a „balatoni”, szarvas

vid so/j/gy/so

1961. augusztus 24.

néhány hónappal ezelőtt balatonyöröknél kóborló farkaskutyák a tóba hajszoltak egy eltévedt szarvast. a kimerült állatot csónakkal mentette ki a balatontól szíjjártó ferenc erdész. a kétéves, hetven kilós ünt az erdészházban ápolták. az állat szőta teljesen kiheverte a vízi kaland fáradalmait, s az egészséges, játékos szarvast a keszthelyi erdőgazdaság a veszprémi állatkertnek ajándékozta. ide került egy négyéves szarvastehen is, amelyet szintén nem mindennapi módon fogtak el: a sarvati erdészház nyitott kertkapuján besétált a veteményesbe, így csak a kaput kellett becsukni és már fogva volt. hamarosan megszokta az ember közelségét, igen „barátságos”, jószág lett - az állatkertet látogató uttorók, kisgyermekek öröme.

/mti/

..

- 14 -

8.55

101

Zsolt

bb. 13. több mint 100 nagyvad kerül terítékre a bükki rezervátumban az őszi vadászaton

vid so/j/gy/so

1961. augusztus 24.

a keletbükkii erdőgazdaság rezervátumában már készülnek az őszi vadászatra. tisztítják, rendezik a cserkésző utakat, javítják a magistalásokat.

a legnagyobb érdeklődés az idén is a szarvasvadászatra irányult. a szarvasbőség szeptember 10. körül kezdődik, amelyre számos külföldi vadász vár. a bükk agnoscokszódása hosszú évek óta az idén volt a legszebb. szamos, uj, kapitális bika növeli a vadállomány értéket. az idén 10 kapitális és csaknem 40 fejlett agnocsu szarvasbika kerül kilövésre.

puskavégre kerülnek az idén a bükkii rezervátum - vadászok által igen keresett - muflon-bakjai is. korzikából az 1930-as években a bükkbe telepített, s zőta elszaporodott muflon, a vadászok kedvelt zsákmánya. tartózkodási helyükhöz, a bükk vadregényes, sziklás, nehezen megközelíthető vidékére új cserkésző utakat is készítettek. lehetnek a vadászok őzet és vaddisznót is. a tervek szerint az idén több mint 100 nagyvad kerül majd puskavégre.

/mti/

..

bb. 14. szedik a téli vöröshagymát a makói határban

vid so/j/gy/so

1961. augusztus 24.

mozgalmas képet nyújt most a makói határ: szedik a téli híres fűszernövényet, a téli vöröshagymát. nők és férfiak ezrei szorgoskodnak a földeken, gőpkocsik, vontatók, szerelkek karavánjai hordják a terméstől duzzadó zsákokat. makói város határában és a városban 6000 holdról takarítják be a vöröshagymát és a fokhagymát.

a szedésben segítenek a családtagok is. minden dolgozó kére szükség van most, mert alig két hét alatt több mint 3000 vagon termést kell a tárolóhelyekre szállítani. addig más mezőgazdasági munkához nem is kezdenek, amíg nem végezték a hagymaszűréssel. a szekottnál több, apróbb munkát jelent az idén a hagymaszedés, mert a makói határban több helyen jogverés érte a termést, elsőnek ezt szállítják el konzervipari feldolgozásra.

a vöröshagyma 65, a fokhagyma mintegy 30 méter és, jó közepes terméssel fizet holdanként. a hagyma elhelyezését a közös gazdaságok ideiglenes tárolóhelyek felállításával oldják meg. ezekből a „hagymaaktárból”, folyamatosan szállítják majd a termést a felvásárló telepre.

/mti/

..

9.00

9.11

Zsolt

- 15 -

bb 23. orosz nyelvtanfolyamok a bács megyei falvakban

vid fm/ke vm fm

1961. augusztus 24.

A magyar-szovjet baráti társaság bács megyei szervezete - a dolgozók igényei alapján - az idén valamennyi járási székhelyen szervez orosz nyelvtanfolyamokat. Számos nagyobb községben, többek között Tiszakécsken, Hartán, és Solton - is indítanak tanfolyamot. Az órákat a megye legkiválóbb orosz nyelvtanárjai vezetik, s a tanításhoz orosz nyelvű diafilmeket is felhasználnak. /mti/

- . -

bb 24. mezőgazdasági akadémiát indított a nőtanács

vid fm/ke vm fm

1961. augusztus 24.

A pücsi nőtanács termelőszövetkezeti bizottsága a városhoz tartozó nyolc szövetkezet 300 nőtagja részére mezőgazdasági akadémiát indít. Az előadásokat kiváló szakemberek tartják a közös gazdaságokban. A tisz-asszonyok itt megismerkedhetnek a takarmányozás, a hus-és tojás-termelés, valamint a korai zöldségtermesztés legjobb módszereivel. Az előadók a legjobban hasznosítható eljárásokat ismertetik. A mezőgazdasági akadémiát ősszel nyitják. /mti/

- . -

bb 34. szombathelyi virágok Ausztriában, Svájcban, Németországban

vid so/j vm mi

1961. augusztus 24.

A szomszédos Ausztriában, azankivül Svájcban Németországban szívesen disztik a parkokat, sétányokat, ligeteket s lakóházakat szombathelyi virágokkal. A szombathelyi kertészeti vállalat az idén hitezer cserép muskátliit küldött Svájcba és Németországba, s rövidesen 20.000 rózsatövet szállítanak Ausztriába.

A külföldi megrendelők jövőre még több virágot kértek a vállalatától. A szombathelyi kertészek készítik a dugványokat. /mti/

- . -

9.15

10 -

Lehel

- 16 -

bb 28. győr-sopron megyében 75 termelőszövetkezeti községben nyitják dolgozók általános iskolája

vid fm/ke vm fm

1961. augusztus 24.

Győr-sopron megyében a most következő tanévben 75 termelőszövetkezeti községben működik majd a dolgozók általános iskolája, amelyekbe már több mint kétezeren kérték felvételüket. A jelentkezők többsége az általános iskola hatodik, illetve nyolcadik osztályát kívánja befejezni.

Nagy az érdeklődés a középiskolák iránt is. A legtöbb dolgozó - aki az elmúlt tanévben fejezte be általános iskolai tanulmányait - továbbra is iskolás marad és középiskolában tanul. A megye középiskoláinak esti és levelező szakain több mint ötezeren tanulnak ebben az esztendőben. A gimnáziumok első osztályába eddig 1.700-an, az ipari technikumokba pedig félezeren kérték felvételüket. A mosonmagyaróvári kötött kesztyűgyárból, ötvenen jelentkeztek gimnáziumba és kérték, hogy az üzemben indítsanak számukra gimnáziumi kihelyezett osztályt.

Fokozódik az érdeklődés a mezőgazdasági technikumok iránt is. A csornai mezőgazdasági technikum a múlt évben öt termelőszövetkezeti községben működtetett kihelyezett osztályt nagy sikerrel, az idén pedig már 17 községben csaknem 700-an sajátítanak el mezőgazdasági szakismereteket az iskolákban. /mti/

bb 33. megkezdődött a komlószüret Alsónémetújváron - elkészült az ország legkonszerribb szüretüzeme

vid so/j vm so

1961. augusztus 24.

A zala megyei baki állami gazdaság alsónémetújvári üzemegeiben megkezdődött a komlószüret. Az először termő telepről mintegy 70 mézsa szüretelt termésre számítanak.

/folyt.köv./

9.20

10 -

Lehel

- 17 -

/bb 33. megkezdődött...1. folyt./vm

a komlótermést a nagykanizsai sörgyár használja fel, ugyanitt 2.800.000 forintos költséggel elkészült az ország legmodernebb univerzális szíritő üzege, az üzem alkalmas gyümölcsaszalásra, szőlőmestermény, szőlőstakarmány és komló szíritésre, a komlótermést már itt szíritják, utána megkezdik a több mint 100 hold szőlő és termésének az aszalását, majd pedig a kukorica szíritését, a gazdaság vezetőinek becslése szerint néhány év alatt megtérül a szíritőüzem létesítésére fordított összeg./mti/

- . -

bb 25. szíz akadémia, ötezer ismeretterjesztő előadás békés megyében

vid fm/ka vm fm

1961. augusztus 24.

békés megyében elkészült a téli oktatási program, a tit szerződést köt az üzemekkel, intézményekkel és termelőszövetkezetekkel az ismeretterjesztő előadások megtartására, így jólőre pontosan tudják, hol, miről és ki tart előadást.

az új oktatási idényben megyeszerte szíz termelőszövetkezeti, munkás és ifjúsági akadémiát indítanak, mintegy ötezer ismeretterjesztő előadást rendeznek többek között agrártudományi, gyermeknevelési, egészségügyi és nemzetközi kérdésekről, az előadások iránt nagy az érdeklődés a termelőszövetkezeti falvakban, az előadásokat főleg pedagógusok, agronómusok, orvosok és jogászok tartják, ahol lehet filmvetítéssel egészítik ki az előadást.

nagy figyelmet fordítanak a szakmai képzésre is: gyulán, orosházin és békéscsabán a balkezeskedelmi akadémiák második évfolyamát nyitják meg szeptemberben, az üzemekben és a vasutnál továbbfejlesztik a műszaki szakköröket./mti/

- . -

- 18 -

9.30

10.15

Zel

bb 27. mezőgazdasági szakközépiskola zalaszentgróton

vid fm/ka vm fm

1961. augusztus 24.

a zalaegegségi zrinyi miklós általános gimnáziumban az elmúlt tanévben vezették be a négy plusz kottas középiskolai szakoktatást, az első évben 40 diák ismerkedett az építőiparral, az új oktatási évben további 40 diák kapcsolódik be ebbe az oktatási formába.

zalaszentgróton, a béri balogh ödön gimnáziumban mezőgazdasági szakoktatás kezdődik, 40 elsőosztályos az első tanévben a gyümölcs termesztéssel, a második tanévben pedig a szőlőszettel ismerkedik.

a gyakorlati ismereteket részben a gimnázium ötholdas szőlőjében, részben a helyi állami gazdaságban sajátítják el, a megyei tanács művelődésügyi osztály tervbe vette, hogy a zalaegegségi közgazdasági technikumban is bevezetik a gyakorlati oktatást, a diákok hetenközt egy napot termelőszövetkezetben, állami gazdaságban, vagy ipari üzemban töltenek./mti/

- . -

bb 29. ötvenezer dolgozót tüdőszűrő vizsgálatra komárom megyében - megkezdtek a nagyobb tsz-községükben az általános szűrőst

vid fm/ka vm fm

1961. augusztus 24.

komárom megye korszenti, mozgó ernyőkép-szűrő állományt kapott, az ndk-ból új röntgen-gép érkezett, ezek segítségével megkezdtek a lakosság általános tüdőszűrőst, s eljutottak több olyan termelőszövetkezeti községbe, ahol eddig még nem volt ilyen vizsgálat, az idén már 50.000 dolgozót regisztráltak tüdőszűrőben, az év végéig összesen 140.000 embert vizsgálnak meg - a tavalyinak kétszeresét, bővült a tatányai megyei tüdőgondozó intézet is, röntgen-felszerelését ernyőképszűrő készülékkel egészítették ki, itt is meggyorsul a felvételek készítése, s az ország legnagyobb bányászvárosában rövidesen hozzáfekedhetnek a lakosság általános szűrőshöz./mti/

- . -

9.35

10.15

Zel

- 19 -

bb 26. társadalmi munkában elkészítették szolnok megye talajtani és vizrajzi térképét

vid fm/ka vm fm

1961. augusztus 24.

szolnok megye termelőségvetkezési gazdaságainak jelentős része öt-zer holdnál nagyobb területen gazdálkodik. az egymástól tíz-öt száz méterre elhelyezkedő falvak, majorsági központok vízellátása eddig nagy gondot okozott. a termelőségvetkezések a népfront bizottság közreműködésével a budapesti földtani intézethez fordultak segítségért. az intézet professzori, tudományos munkatársai társadalmi munkában elkészítették a megye talajtani és vizrajzi térképét. az alapos elemzés után pontosan meghatározták a megyében található vízleltó helyeket, mind a mezőgazdasági öntözés, mind az ivóvíz ellátás biztosítása szempontjából. jászszentendrison és jásziványban már az új törv. alapján kezdtek meg a termelőségvetkezések csökkenés öntözésének fejlesztését. a pontos ,, prognózis,, alapján kezdik meg az ivóvizet szolgáltató kutak furását is. ezzel elaját veszik a nagy költséget igénylő és sokszor eredménytelen furásoknak. a földtani intézet munkatársainak társadalmi tevékenysége több száz ezer forint megtakarítást jelent a megye mezőgazdasági nagyüzemeinek. /mti/

bb 30. harminc kis diesel-mozdonyt ad a wilhelm pieck gyár a mív-nak

vid szf/ta vm mi

1961. augusztus 24.

a győri wilhelm pieck vagon-és gépgyárban az idén kétszer annyi diesel mozdony készül mint tavaly. szállították már korábban is csehszlovákiának, most pedig a mív rendelkezésére tesznek eljut. harminc keskeny nyomközű, 130 lóerős diesel hidraulikus mozdonyból az első példányokat ezekben a napokban adják át és az év végéig a teljes mennyiséget elkészítik a gépgyár egység dolgozói. a múlt évben is szállították már ilyen mozdonyokat a mív-nak, az alföldi keskeny nyomközű vasúthálózat mozdonyparkjának teljes felújítására.

az utolsó negyedévben a legújabb típusú, 270 lóerős, normál nyomtávú diesel-hidraulikus mozdony sorozatgyártását is megkezdik. egyelőre tízet készítenek, hatot a mív-nak, három pedig ipari üzemeknek. /mti/

9.40

10.16

Zseli

- 20 -

bb. 21. tíz év óta rendszeresen felújítják a gazdasági vetőmagvakat; jelentősen növekszenek a termésátlagok - tovább csökkentik a termesztett gabonafajták számát - őszig több mint tízezer vagon nemesített gabonavetőmagot adnak ki központi készletből a termelőségvetkezéseknek

i cs/tr/gy/so

1961. augusztus 24.

a legfontosabb mezőgazdasági termények termésátlagjai a felszabadulás óta, de különösen az utóbbi években észrevehetően emelkedtek, s ebben - mind a földművelésügyi minisztérium vetőmaggyártási osztályán az mti munkatársának tájékoztatásul elmondták - igen nagy szerepet volt a 10 éve megszervezett, s azóta rendszeressé vált vetőmag akcióknak. különösen fontos a hozamnövelésnek ez a módja a kenyérgabonánál, ahol a vetésterület csökkentését kell ellensúlyozni, a szükséges vetőmag 25 százaléka két évről-évre központi készletből adják ki felújításra. az elmúlt években azonban - elsősorban az ujjonnan alakult, s növekvő termelőségvetkezések nagy száma miatt - ennél sokkal nagyobb volt a vetőmagakció részaránya, esetenként elérte a 40-45 százalékot is. a jelszó szerint 1962 őszétől kezdve ismét visszatérhetnek a 25 százalékra, vagyis a vetőmag négyévenkénti felújítási rendjére.

nemesített kenyér- és takarmánygabona vetőmagot, valamint nagy termőképességű külföldi buza és egyéb gazdasági vetőmagot központi készletből az idén összesen kizárólag termelőségvetkezések kaphatnak, az év őszétől kezdődően minden megyében kialakítják az egymáshoz csatlakozó felújítási körzeteket, s annak megfelelően a vetőmagakciókat a kijelölt körzetekben levő termelőségvetkezéseknél hajtják végre. fokozott gondot fordítanak az év őszén arra, hogy az egyöntetű, jó minőségű vetőmaggal nem rendelkező, illetőleg elmerült szenvedett termelőségvetkezések elengedő nemesített vetőmagot kapjanak központi készletből.

általános törekvés a vetőmagakciók bonyolításánál, hogy a köztermesztésben levő fajták számát - a nagyobb hozamok és az egységesebb minőség érdekében - tovább csökkentésük, s illy módon a helyi viszonyoknak legjobban megfelelő fajtákat terjesszék a nagy területeken. jellemző például, hogy míg 10 évvel ezelőtt 6-8féle búzát termesztettek hazánkban, jelenleg csupán 3-4 fajta van elterjedve, a hazai búzafajtákat a következő években tovább szelektálják: méginkább előtérbe jut az alföldön a bükuti 1,201-es, a dunántúlon pedig a furtódi 293-as, kisebb területeken speciális fajtaként megmarad egyelőre a flörschmann 481-es, továbbá a szikszokra ajánlott karcagi 522-es és a kampolti 189-es búzafajta.

/folyt. köv./

9.55

10.16

Zseli

- 21 -

bb. 21. / tíz év óta.... folyt./ gy

egyes téfjakon csupán egy hazai és egy, vagy két nagy termőképességű külföldi fajtát termesztünk. a külföldi búzafajták terjedésére jellemző, hogy például míg 1960-ban országosan 280 000 holdat vetettek belőlük az állami gazdaságok, termelőszoövetkezetek, az előirányzatok szerint az idén már 720 000, jövőre pedig kérekem egymillió holdra növelik a vetésterületüket. a szovjet és az olasz búzafajták vetőmagját az idén már jórészt hazai utántermesztésből fedezik.

rozsot főként a búzatermesztésnek nem alkalmas homokterületeken vetnek. a négy évenkénti vetőmagfelújítással a régi 5-6 rozs fajta helyett a három legjobb fajtát: a Lovászpatonai, a Kisvárdai és Fleischmann-t terjesztik. a tavaszi takarmánygabonák vetőmagfelújítására ugyancsak az évi 25 százalékos cserearányt szorgalmazzák, s mindjobban kiselejtezik az alacsonyabb termelési értékű régi fajtákat.

a kukorica termesztésnek új alapot vetettek hazánkban a hibridfajták elterjesztésével. az idén a vetésterületnek 70 százalékán alkalmazták hibrid vetőmagot, a jövő évi arányt pedig 80 százalékra tervezik. az előző évben favorizált marionvászri 5-ös hibrid az idén kisebb területre szorult vissza és a marionvászri 1-es került a tömeges termesztés elővonalába. a rövidebb tenyészidejű hibridek közül a marionvászri 39-es és a 40-es vált népszerűvé. az ország csapadékosabb, hűvösebb éghajlatú téfjain, így vas, zala, veszprém és borsod megyében a rövidebb tenyészidejű hibrideket részesítik előnyben. két év óta külföldön is nagy érdeklődés tapasztalható a legjobb magyar hibrid-kukoricák iránt, vásárlóink elsősorban a rövidebb tenyészidejű hibrideket igénylik.

minden eddiginél nagyobb feladatokkal ró az idei őszi vetőmaggyártásra: őszig több mint tízezer vagon nemisített őszi kenyérgabona és takarmánygabona vetőmagot kell kiszállítani a termelőszoövetkezetek részére központi készletekből. addig az őszi forgalom legmagasabb szintjét a 8 ezer vagon jelentette. az apparátus jólóra felkészült az akció zökkenőmentes lebonyolítására. a kijelölt állami gazdaságok és termelőszoövetkezetek a vetőmagnak szánt téfjokról külön aratták, csépezték a terményt, gondosan megtisztították és fűzárolták. a saját termelésű vetőmaggal a környező gazdaságokat ellátó üzemek ugyancsak nagy gondot fordítottak elő a határszabályon ellenőrzött és minősített termények vetőmagját.

/folyt. köv./

10.00
10.11

Lelcs

- 22 -

bb. 21. / tíz év óta..... 2. folyt./ gy

most, az idejében végzett, jó vetőmagcsávázás az előkészítés legfőbb teendője. szükségesnek látszik, hogy a termelőszoövetkezetek minél nagyobb számban vegyék igénybe a növényvédő állomások nagyteljesítményű és olcsó csávázó gépeit.

/mti/

..

bb. 19. kevesebb a hiba az újonnan épült lakásokban - fele annyi utólagos javítás sincs, mint az elmúlt években

i. sz/tr/gy/vg

1961. augusztus 24.

az építésügyi minisztérium budapesti lakásépítő vállalatai új intézkedésekkel és az ellenőrzés megszigorításával segítik az építkezések minőségének javítását.

a nagy lakótelepeken áttértek a korszerű szalagszerű építésszervezésre, hogy felváltva, ne egyszerre dolgozzanak a különböző szakmájú munkások, s így ne akadályozzák egymást. a budapesti szakipari vállalat a munka átszervezésével arra szorította az építésvezetőseket, hogy a szakmák vigyázzanak egymás munkájára, a parkettázók ne piszkítsák be a frissen festett falat és a mizolók ne csöpögtesenek olajfestéket az új padlóra. jó kezdeményezést vezettek be a 42-es építőipari vállalat dolgozói. a műszaki vezetők előbb házi átadáson vizsgálják meg a felépült házat s csak ezután kerülhet sor a hivatalos átadásra. ezzel a módszerrel negyedére csökkentették a hibákat és több épület átadásánál a beruházók már jegyzőkönyvben dicsérték meg a vállalatot a kifogástalan minőségért. az új intézkedések segítségével az idén átadott budapesti új lakásokban már általában fele annyi utólagos javítás sem volt, mint az elmúlt években.

a harmadik negyedév utolsó öt hetében mintegy kétezer lakást kell átadni a vállalatoknak, tehát majdnem annyit, mint az előző negyedév három hónapjában. ennyi lakás késés nélküli felépítése nagy feladat, de még több tennivalót ad az, hogy a sietés ne ártson a munka minőségének.

/mti/

..

10.10
10.11

Lelcs

- 23 -

bb. 15. különleges hibridnövény a pécsi kesztyűgyár falán

vid so/j/gy/so

1961. augusztus 24.

Dr. Vida Gábor, a magyar tudományos akadémia genetikai intézetének tudományos kutatója egy mecseki útja alkalmával meglátogatta a híres pécsi kesztyűgyárat. Gyárnézés közben különös növényre lett figyelmes, amely az udvarban huzódó kőfalon zöldell. A kutató magával vitte a növény néhány szálát és a genetikai intézetben kielemezték azokat. Kiderült, hogy a világon egyedülálló növényt - egy ugynevezett hibridnövényt - talált a kesztyűgyár területén. Amint az elemzéssel megállapították: az új növény a kővifodorka és a gimharaszt kereszteződéséből származik. A feltételezések szerint úgy jöhetett létre, hogy a mésztufa sziklafalon - a szél útján odakerült - spórákból kifejlődtek a szülők, majd rendellenes körülmények között utódokat teremttek. A természet érdekes játékának nagy elméleti jelentősége van: bizonyítja a különböző nemzetségekhez tartozó, távoli fajok kereszteződésének lehetőségét a természetben.

/mti/

bb. 16. tanulmány készül őseink háziállatáról, a pödrött szarvu rackajuhról

vid so/j/gy/mi

1961. augusztus 24.

A városföldi állami gazdaságban bugac-pusztai üzemeiségében többszáz juhból álló nyáját tartanak a már ritka pödrött szarvu racka-juhok. Ezt a juhajtást meg őseink hozták magukkal háziállatként a kárpát medencébe Ázsia pusztáiról. Az igénytelen, fűre állatokat ma már csak fajfenntartás végett tartják, s a kiselejtetett állatok bőréből subát készítenek a bugaci mesterek a juhászoknak. A védett állatokról a természettudományi múzeum kutatói tanulmányt készítenek. A rackajuhoknak világviszonylatban egyedülálló szarvalakulásuk van, míg a többi juhok általában csigaszarvuk, addig a racka egyenes pödröttszarvu. A juhokat a helyszínen tanulmányozzák a kutatók. Addig 200 állatról vettek fel méretet, s készítettek fényképfelvételt. A múzeum állattárában pedig nagy csontvázat, számos koponyát és bőrt szállítottak.

/mti/

10.15
10.15

Zsolt

- 24 -

bb. 20. minden ezer forint értékű kohászati termék 25 forinttal olcsóbban készül, mint tavaly ilyenkor - a tervezett szintre csökkent a kohó- és gépipar termelési költsége

i st/hnó/gy/vg

1961. augusztus 24.

A kohó- és gépiparban hatékony műszaki és szervezési intézkedésekkel gondoskodnak az önköltség fokozatos csökkentéséről. Valamennyi üzemben megvizsgálták a gépállás, az anyag- és szerszámellátás hibái miatt elvesztő idő közlebbi okait, terveket dolgoztak ki a technológiai korszerűsítésre, a munka könnyítésére. Az év első hónapjaiban megkezdésbe hozták hatáskörük az intézkedések, az utóbbi hónapokban azonban a kezdeti elmaradást pótolták, s a kohó- és gépipar termelési költségei a tervezett szintre csökkentek. Minden ezer forint értékű kohászati termék 25, a gépipari termék pedig 12 forinttal olcsóbban készül, mint tavaly ilyenkor, az a javulás pontosan megfelel a terv előírásainak.

Néhány iparág, mint például a hajóipar, a szerszámipar, az erőszermű ipar és a zománcipar eredménye az átlagosnál is jobb és ezzel kiegyenlítődik a Ganz-művek, a Lenin kohászati művek és néhány más üzem gyengébb eredménye. Az önköltség csökkentésére sok követésre méltó kezdeményezés történt, amelyek az év hátralévő szakában az eddigieknél is jobb eredményeket tesznek lehetővé.

A gheorghiu-dej hajógyár valamennyi műhelyében takarékossági számlákat nyitottak, s ezekre rávezetik, ha a dolgozó ujitással vagy egyéb módon a tervezettnél kevesebb anyagot használ fel, és a felesleget visszaadja. Erre az évről összesen hatmillió forint értékű hazai és egymillió forint értékű import anyag megtakarítását ajánlották fel, ebből eddig 4 180 000 forint értékű anyag megtakarítását jegyezték fel a számlákra.

A Kliment Gottwald villamosági gyár járműépítő részlegének technológusai a bo-bo mozdonyok szerelésére 42 újfajta műveleti utasítást készítettek, amelyek 780 óra munkaidő megtakarítását teszik lehetővé. A szerelési munkák felett a szocialista brigádok is védnökséget vállaltak, hasznos ujitásokat vezettek be és a gyártás idejét tovább csökkentették. A széles nyomtávú bo-bo mozdonyok szerelési ideje 3 400 órától 1 601 órára, a normál nyomtávúké pedig 3 240-ról 1 650 órára mérséklődött. A híradástechnikai szerszámgyár a műanyagot vezette be a szerszámgyártás gyorsítására, s ezzel az önköltség csökkentésére. A húzó-, domborító-, kivágó szerszámoknak egy részét most már fém helyett műanyagból gyártják, csupán a kisméretű vágóékek készülnek továbbra is fémből.

/folyt. köv./

10.25

10.35

Zsolt

- 25 -

bb. 20. /minden ezer forint.... 1. folyt./ gy

a műanyag-alkatrészt percok alatt öntéssel állítják elő, míg a fém darabolása, esztengálása, marása, furása, igen hosszú időt igényel. A szemüvegkeretek tekercselésére használt sablonokat például, amelyek azelőtt 40-42 óra alatt készültek, most körülbelül másfélóra alatt állítják elő, hasonló időmegtakarítás tapasztalható az ugynevezett vezető hüvelyek, transzformátor lemez vágó szerszámok, forrasztócsucok és egyéb munkaeszközök gyártásánál. Az újfajta szerszámok olyan jóminőségűek, hogy igen sok üzem rendel el belőlük. Az érdeklődés olyan nagy, hogy a híradástechnikai szerszámgyár erre az évrre már nem is tud újabb munkákat vállalni.

Átfogó tervet hajtanak végre a kohó- és gépiparban az elvesző munkaidő kihasználására is. A korábbi mérések szerint a kohó- és gépiparban a munkaidőből szervezési hibák miatt 13-14, a munkafegyverem lazasága következtében pedig 7-8 százaléka megy veszendőbe. Azóta a hibák megszüntetésére sok intézkedés történt, a csepeli szerszámgyárban a többi között ugynevezett gyorsbefogó szerszámok alkalmazásával, a kismotor és gépgyárban a tmk munkájának javításával, megfelelő alkatrészek tárolásával, a kábel- és sodronykötélgépekben többgépes rendszer bevezetésével csökkentik a mellékidőket. A vörös csillag traktorgyárban a transvill-ban, a wilhelm pisok gyárban és több más üzemben ugynevezett tálcarendszert vezettek be, amelynek az a lényege, hogy egyes munkákhoz a művelői utasítást nemcsak a dolgozó, hanem a szerszámkiadó is előre megkapja és mire a munkás a kellekkéért a szerszám-kiadóba megy, valamennyi munkaeszközt tálcán előkészítve kezhez kapja.

Az év hátralévő szakában különösen azok az üzemek tesznek nagy erőfeszítéseket az önköltség javítására, amelyek az elmúlt hónapokban gyengébb eredményt értek el. A gáz-műveg-ban elsősorban az öntődei szelajt ellen vették fel a küzdelmet, néhány műszeripari üzemből, ahol a termelési terv nem teljesítés okozta a visszasét, most a tervfegyverlem megszilárdításúrt mozgósították a dolgozókat. A Lenin kohászati művekben és csopokban az anyagnormák korszerűsítésével, a pazarlás felszámolásával akarják gazdagabbá tenni a termelést.

/mti/

- 26 -

10.35

10.45 *Zseli*

bb 31. öt év alatt százötvenezer tonna többletoltaj

vid szf/te vm mi

1961. augusztus 24.

A délzalai olajmezőkön öt évvel ezelőtt kezdtek meg az ugynevezett másodlagos olajtermelést elősegítő rétegraposztásokat. A Lovásziban alakított rétegraposztó csoport több mint harmincmillió forint értékű gépi felszereléssel, járművel, nagyteljesítményű kompresszorokkal és szivattyúkkal rendelkezik.

A művelőknél az a tapasztalat áll, hogy nagy nyomással folyadékot sajtolnak be a köztrétegbe, s a nagyarányú nyomás következtében a kőzet megrepedezik, utat csinál a kut felé. A délzalai olajmezőkön, Lovásziban és Bázakonyán az elmúlt öt év alatt 561 kishozamu kutban végeztek rétegraposztást, az eredmény: 150.000 tonna többletoltaj. A rétegraposztás az idén is jól halad: több mint száz kut olajhozamát javítják meg vele. /mti/

bb 32. törpe cirok termeléssel kísérleteznek szegeden

vid so/j vm so

1961. augusztus 24.

Fehér király, a déltájföldi mezőgazdasági kísérleti intézet kutatója a kukoricánál bővebben termő különleges törpe cirok meghonosításával foglalkozik. Az amerikából hazánkba szíjazott növény - amelyet tízannyolcszoros korszerűsítésben nemesítettek - fajta tartalma felülmúlja a kukoricát, termeshozama pedig 10-15 százalékkal több.

A sorsos és egyéb állathizlálásban a kukoricával egyenlő értékű takarmány jobban türi a szárazságot és a szélsőséges időjárást, mint a kukorica. Az idén ez különösen megmutatkozott: amíg a kukoricatáblákban károkat okoztak a viharok, a cirokparcellákon viharok után sem látszik a nyoma sem látszik. Az értékes takarmánynövény előtérbe lépése még, hogy kezzel nem kell kapálni, mert 60-70 centiméteres sorközökön vevő traktorvontatású kultivátorral könnyűszerrel gyomtalanítható. Betakarítása sem jelent nehézséget, mert a búzához hasonlóan, gabona-kombájnnal aratható. A törpe cirok - amely még kísérleti takarmány - sok jó tulajdonsággal rendelkezik ahhoz, hogy mielőbb nagyüzemi növényvé váljunk. /mti/

10.40

10.46

Zseli

- 27 -

bb. 35. sántestenyésztésre szakosodik 33 szabolcsi termelőszövetkezet

vid so/j vm so

1961. augusztus 24.

A szabolcs-szatmár megyei üzemszervezési szakbizottság javaslatára 33 termelőszövetkezet vállalkozott az egész községek határára kiterjedő közös földek adottságainak legjobban megfelelő szakosításra. A szakemberekből álló bizottság gondos vizsgálatok után jelölte ki és párosította azokat az üzemlényeket a termelőszövetkezetek számára, amelyek legnagyobb jövedelmet hoznak a sajátos adottságok kihasználásával. Így többek között a kukoricatermelésről hírnemesi, csengeri, fahégyarmati, mészalkai járások szövetkezetének javasolták az állattenyésztés nagyarányú fejlesztését. A szövetkezetek szívesen vállalkoztak erre a feladatra. A tisztelői járás termelőszövetkezeti parasztsága már el is készítette első szakosítási tervét. A szerint a kukorica vetésterületét az idői 4700 holdról 6521 holdra honosítják meg ezen a téren. A csengeri járásban, ahol a pillangós takarmányok és aprómagvak termesztésében érték el kimagasló sikereket az elmúlt évtizedben, emellett, hogy a kukorica vetésterületét jelentősen növelik, értékes pillangós takarmányokat is termesztanak.

A sántestenyésztésre szakosult közös gazdaságok már az ősszel újabb kocafőztséket állítanak be, a növekedő állatlétszámhoz szükséges fűszilvát is előrelkészítik. Így összesen 15.000 fűszilvát sülendő szabadszilvát és 11.000 sántest befogadó hízulda építésére kerül sor az idői ősszel a szakosításra kijelölt 33 szabolcs-szatmár megyei szövetkezetben. A sánteshízulató és nevelő közös gazdaságok 1962-ben 35.000, 1963-ban pedig már 42.000 hízót adnak el az államnak, azok a közös gazdaságok amelyek rendelkeznek már a sántestenyésztéshez és hízuláshoz szükséges épületekkel, már az idői ősszel kihasználják a lehetőségeiket, a mérki kossuth termelőszövetkezet például 2000 sántest meghízulását vállalta 1962-ben. /mti/

10.46

10.00

Zseli

- 28 -

bb. 18. seregély-, felhők-, a balatonparti szőlők fölött

vid so/gy/j/so

1961. augusztus 24.

Augusztus második felében „monitord szerinti”, pontossággal megkeresték a seregély-, felhők-, a balaton-felvidéki szőlősökből a falánk madarak minden évben elsőnek kezdik meg a „szüretet”, 1.500-2.000-es csoportokban valóságos farkas felhőként rácsapnak a szőlőskertekre, s megdézsmálják az érő gyümölcsöt. Ötvágyukra jellemző, hogy egy-egy seregély-csoport fél óra alatt 50 százalékos termés kiesést okozhat egy holdon. A szakemberek megállapították: idén különösen szertelenek a madarak, ami annak a jele, hogy az érő szőlő a napfényes idő hatására az elmúlt évekhez képest sokkal edesebb, fejlettebb. A szüret „vamszedői”, ellenhatásos intézkedéseket tettek a tsz-ek és állami gazdaságok. Minden gazdaság külön hegyőrt alkalmazott, aki riasztó pisztollyal, astor durrogtatással üzi el a madarakat. A kövágórsi béke tsz-ben és több tóparti szőlősgazdaságban vadászatot is rendeztek a kárrok megelőzésére.

/mti/

bb. 36. bogyaizló nagy tételben szállítja a husos, fehérpaprikát

1 nj/j/gy/so

1961. augusztus 24.

A nagyvásártélepre csütörtökön reggel 87 vagon és 123 tehergépkocsi érkezett. A vagonszállítmányok így osztottak meg: 20 vagon burgonya, 4 vagon vöröshagyma, 1 vagon fokhagyma, 1 vagon fejeskaposzta, 1 vagon fűzűtök, 2 vagon uborka, 2 vagon paradicsom, 16 vagon paprika, 2 vagon vegyes zöldru, 1 vagon szőlő, 2 vagon alma, 4 vagon szilva, 3 vagon vegyes gyümölcs, 20 vagon görögdinnye, 3 vagon tojás és 5 vagon v. gott-baromfi.

A 16 vagon paprikát bogyaizló szállította. A kiváló minőségű, husos fehérpaprikát az állami élelmiszerboltok különként 2.20 forintért hozták forgalomba, a hegyes erőspaprikát 1.80 forintért árusították. Csütörtökön olcsóbb lett a meghívuló szilva és a görögdinnye, a szilvát különként 2.30-2.80, a görögdinnyét pedig 1.60 forintért adták. /mti/

11.08

11.00

Zseli

- 29 -

bb 37. elkészült a negyedik kerületi új körzeti orvosi rendelő

t vt/te vm hk

1961. augusztus 24.

A negyedik kerületi tanács a községfejlesztési alapról több mint ötszáz ezer forintos költséggel új körzeti orvosi rendelőt építtetett a Kunhalom utcában. A 2 szoba összkomfortos orvosi lakást is magában foglaló új egészségügyi létesítmény műszaki átadására csütörtökön délelőtt került sor.

Az új körzeti rendelőben - a tervek szerint - október elején kezdődik meg a betegellátás./mti/

- . . -

bb. 38. pénteken agárdon sorsolják a lottót

i kf/kf/gy/ki

1961. augusztus 24.

A hónap utolsó lottó húzását, a 34. játékhat nyertesimáinak a sorsolását augusztus 25-én, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel agárdon, a mindfedeles csárdában tartja a sportfogadás- és lottó igazgatóság.

Ezúttal ugyancsak sorsolással döntik el, hogy az augusztusi játékhatok közül melyik hetszabványai vesznek részt a következő tingtonyermény húzáson.
/mti/

- . . -

11.40

- 30 -

bb 39. időjárásjelentés

gg vm

1961. augusztus 24.

a meteorológiai intézet jelenti augusztus 24-én, csütörtökön 13 órakor:

hűvös éjszaka

európa legnagyobb részén hűvös, szeles, esős az idő. csendes, derült időjárás csak európa déli részén van. itt szerdán napközben a hőmérséklet legmagasabb értékei elérték a 28-30, sőt egyes helyeken a 34 fokot.

hazánkban szerdán felhőfelvonulások váltak. több helyen esett az eső. a dunántul déli részén és az északi országrészben néhány helyen zivatar volt. nagykováiban és hidasnémetiben 8, magyaróváron és fügedőn 9, csengeren 10, strospatakon 11, tiszabecsen 15 milliméter esőt mértek. az északkeleti határszélen 2-3, máshol 7-12 óra között sütött a nap. napközben a hőmérséklet országwide 20-24 fokig emelkedett. hajnalban a levegő általában 9-12, de az északi határszélen 1-2 helyen 7, a balaton mellett pedig csak 14-16 fokig hűlt le.

budapestben szerdán a hőmérséklet napi középértéke 17.7 fok volt, a sokévi átlagnál 3.1 fokkal alacsonyabb. csütörtökön 12 órakor budapestben a hőmérséklet 20 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 765 milliméter, alig változik. a balaton vizének hőmérséklete síófokon 18 fok.

várható időjárás péntek estig: változó mennyiségű felhőzet, legfeljebb az ország északi felében néhány helyen keves esővel. mérsékelt, időnként még élénk északnyugati, nyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 8-12, legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 20-24 fok között.

a duna vízállása csütörtökön délelőtt 11 órakor budapestnél 403 centiméter./mti/

- . . -

13-47

13:50

Zeli

- 31 -

bb 40. megérkezett az első hatalmas Lengyel bányaszivattyú dorogra
vid szf/te vm hk 1961. augusztus 24.

az igen vízveszélyes dorogi bányák védelmére átfogó programot dolgoztak ki. a következő években több mint kétszázmillió forintot fordítanak a dorogi medence fokozottabb vízmentesítésére, hogy az aknákat ne fenyegetse vízbetörés. vizaknákat mélyítnek, víztele-szivattyúállomásokat, több aknában pedig annyira kibővítik a jellegénél kétszer-háromszor több vizet tudjanak eltávolítani. tízenkét - egyenként és percenként 7.400 literes teljesítményű - szivattyút helyeznek üzembe. a hatalmas gépeket lengyelországból vásárolják, a dorogiak kérésére a lengyel gyár több szivattyút soronkívül készít el. az első csütörtökön már meg is érkezett dorogra. /mti/

bb 41. megkezdték a salgótarjani kisz- lakótelep első harminc
családi házának építését
vid szf/te vm 1961. augusztus 24.

salgótarján város kisz-bizottsága a helybeli üzemek kiszistáinak kezdeményezésére a tavasszal nagyszabású kisz lakó-építési akció szervezéséhez fogott. hamarosan népszerű lett a kisz lakótelep építésének terve, mintegy száz fiatal kiszista házaspár jelentette be kislakásépítési szándékát. az első negyvenhárom telket rövidesen rendelkezésükre is bocsátja a városi tanács.

salgótarján első negyvenhárom családi házból álló kisz lakótelepe a város északi peremén, az országhatár fele haladó 21-es számú műút mentén épül fel. az első harminc háznak építését máris megkezdték az acélárúgyár, a tüzelőgyár az üvegyár és más üzemek, intézmények fiataljai. az állami támogatással épülő kertés családi házak egy- és kétszobásak, összkomfortosak lesznek. a legtöbb házat pincével és autógarázssal építik. a százötven-kétszáz társadalmi munkás - hozzátartozó, barát, ismerős - segítségével épülő lakótelep első családi házai már az idén tető alá kerülnek. a sikeresen megkezdett építkezésen felbuzdulva, szinte naponta újabb jelentkezőket jegyeznek be a városi kisz-bizottságon az építkezők névsorba. rövidesen sor kerül az újabb kisz-lakótelep házhelyeinek kijelölésére. /mti/

15.09

-32-

bb 43. az iskolareform megvalósításáról tárgyalt a szabolas
megyei tanács

vid fm/ke/vl fm 1961. augusztus 24.

a szabolas-szatmár megyei tanács csütörtöki ülésén az iskolareform megvalósításáról tárgyalt. az erről szóló jelentés részletesen foglalkozik az iskolahálózat fejlesztésével, a gyakorlati oktatás feltételeinek megteremtésével, az oktató-nevelő munka színvonalának további emelésével. az utóbbi három évben 371 általános iskolai tantermet építettek a megyében. ebből 93 célhitelből, 40 társadalmi összefogással, a többi pedig állami beruházásból épült. a második öt éves tervben további 165 általános iskolai tanterem, 6 új gimnázium létesítését irányozzák elő. ezenkívül társadalmi összefogással 60 tanterem felépítését tervezik.

tavaly 81 általános iskolában kezdték meg a gyakorlati foglalkozást; ezt az idén további 30 iskolára terjesztik ki. a gimnáziumok első osztályaiban is már mindenütt bevezették a politikatéchnikai oktatást; három középiskolában pedig ipari, illetve mezőgazdasági szakoktatás kezdődött. a gyakorlati foglalkozásokat főként az üzemekben és termelőszövetkezetekben tartják.

a beszámoló foglalkozott a nevelők helyzetével is. a megyében még mindig kevés pedagógus van. a tanácsülés felhívta a helyi tanácsok figyelmét: küldjenek minél több fiatalot közép- illetve felsőbb iskolába, s a lehetőségekhez képest anyagilag is segítsék őket. minden községben legalább egy tanulóknak adjanak ösztöndíjat. a helyi tanácsok nyújtsanak nagyobb segítséget a nevelők telepedéséhez.

a vita után a tanácsülés határozatot hozott az iskolai hálózat fejlesztésére, a tanulmányi színvonal további emelésére. /mti/

bb 42. az úttörő munka segítéséről és a termelőszövetkezeti kisz-szervezetek megerősítéséről tanácskozott a kisz nőgnád megyei bizottsága

vid fm/ke/vl fm 1961. augusztus 24.

a kisz nőgnád megyei bizottsága csütörtökön ülést tartott salgótarjánban. havas péternek, a megyei kisz-bizottság titkárának vitaindítója után az úttörő munka segítéséről tanácskoztak. az ülésen résztvett Kovács Ottó, a kisz központi bizottsága intézőbizottságának tagja, az úttörőszövetség titkára is.

/folyt.köv./
15.30

-33-

kl

bb 42. /az üttörő munka ... 1. folyt./ vl

utána megvitatták a balassagyarmati és a szécsényi járás kisz-bizottságainak a termelészövetkezeti kisz-szervezetek tevékenységéről szóló jelentéseit. megállapították, hogy nógrád megye legtöbb közös gazdaságában eredményesen dolgoznak a kisz-szervezetek, megerősítésük azonban továbbra is fontos feladata a kisz-bizottságoknak. a felszólalók elmondották, hogy a termelészövetkezetekben megbecsülik a fiatalok munkáját. a legnagyobb időnyomokban különösen számítanak a falusi ifjúság helytállására. a közös gazdaságok irányításában, vezetésében azonban egyes helyeken még mindig mellőzik a fiatalokat. a termelészövetkezeti kisz-szervezetek további erősítéséről hozott határozat sürgeti a kisz-titkárok és vezetők őszi-téli iskoláztatását, valamint a gyárak, bányák és üzemek kiszistái patronálásának megszervezését. /mti/

bb 44. változatlanul alacsony a tiszai vizállása - a hét végén megkísérlik a teherforgalom megindítását

vid szf/te/vl 1961. augusztus 24.

az elmúlt hetekben a vízszint olyan alacsony volt a tiszán, hogy a hajóforgalmat meg kellett szüntetni. a kisebb motorcsónakok és a halászhajók is csak nagy ügyel-bajjal tudtak közlekedni. a tiszafüred feletti szakasz gázlóiban alig egynévtér a vízmagasság. a hét végén a hajósok mégis megpróbálják a teherforgalom megindítását. a szolnoki cukorgyár ugyanis a hét végén megkezdte az üzempróbát és ehhez elengedhetetlenül szükséges a népszállítások megkezdése. a hajósok arra számítanak, hogy kisebb motorosok félig rakott uszályokat - amelyeknek alacsony merüléstük - te tudnak vontatni szolnokig. még így is olcsóbb lesz a szállítás, mint vasuton, vagy teherautón. /mti/

bb 45. középiskolai kisz-vezetők tanácskozása heves megyében

vid fm/ke/vl fm 1961. augusztus 24.

a heves megyei kisz-bizottság rendezésében a felsőtárkányi kisz-táborban két napos tanácskozás kezdődött csütörtökön a kisz munkáját segítő középiskolai tanárok részére. megbeszélték azokat a feladatokat, amelyek a középiskolai kisz-szervezeteknél hárulnak az új tanévben. elhatározták, hogy osztályonként hoznak majd létre kisz-szervezeteket. ezeknek munkatervét összehangolják az iskola igazgatóságának nevelési tervével.

a tanácskozás második napján a kisz-próbák módszereit beszélik meg. /mti/

mti hivatalos közlemények

1961. augusztus 24.

bb 48. a minisztertanács ülése

te szb sr

1961. augusztus 24.

a minisztertanács csütörtökön ülést tartott. meghallgatta a komárom megyei tanács végrehajtóbizottságának jelentését a községi fejlesztési munkákkal kapcsolatos irányító tevékenységről. a kormány a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette.

a kohó- és gépipari miniszter jelentést tett a dunai vasmű hideghengerművek építéséről. a minisztertanács a jelentést elfogadta.

a kohó- és gépipari miniszter és a külkereskedelmi miniszter közös jelentést tett a kormánynak a magyar szerszámgyártó exportjának alakulásáról. a kormány a jelentést elfogadta.

az igazságügyminiszter előterjesztésére a minisztertanács javaslatot tesz az elnöki tanácsokhoz a büntető-, illetőleg a polgári eljárásra vonatkozó jogszabályok egyes hatásköri és illetékességi rendelkezéseinek módosítására.

a minisztertanács ezután folyó ügyeket tárgyalta. /mti/

17.16

-1-

KE

bb 46. szombaton hajnalban holdfogyatkozás lesz - mélyvörösre vagy szürkésvörösre festi- majd a holdat a föld árnyék?

1 tz/gk- lm ki

1961. augusztus 24.

szombaton hajnalban érdekes természeti jelenség játszódik le felettünk: a hold néhány órára belekerül a föld árnyékába, több mint fél évvel a februári napfogyatkozás után tehát most holdfogyatkozásnak lehetünk tanúi.

a nem mindennapos esemény tudományos megfigyelését hazánkban is megszervezték. bizonyos körülményekből ugyanis - amint ifj. bartha lajos, a megfigyelőcsoport egyik tagja elmondotta - holdfogyatkozás idején érdekes adatokat lehet gyűjteni a föld légköréről.

földünk árnyéka elvileg 1,600.000 kilométerre nyúlik, a földünk mindössze 384.000 kilométernyire levő hold tehát teljes egészében bőségesen „belefér”, az árnyékkupba. légkörünk azonban megtöri - irányukból kitéríti - a napsugarakat, úgyhogy jut belőlük valami az árnyékba is, így az árnyék kettéválk: belül marad egy viszonylag kisebb teljes árnyékkup, s ezt egy félárnyék-réteg veszi körül. ezeknek az árnyékba is bejutó sugaraknak a hatására a hold képe a teljes árnyékban sem lesz tiszta fekete.

holdfogyatkozásakor mindig a légkör felső rétegeinek pillanatnyi sűrűsége, illetve a bennük kavargó porszemek és egyéb anyagok mennyisége szabja meg a teljes és a félárnyék közötti határt, illetve azt, hogy a hold színe milyen árnyalatot kap a mélyvörös és a szürkésvörös között. a megfigyelőcsoport tehát éppen az árnyék arányából és a hold elszíneződéséből állapítja meg a légkör felső rétegeinek állapotát az adott időben.

a holdfogyatkozás - amely egyébként csak 99.2 százalékos lesz, tehát a holdnak egy kis sávja megvilágított marad szombatra virradólag hajnali 1 óra 36.1 perckor kezdődik. a hold ekkor éri el a félárnyék szélét. a teljes árnyékhoz 2 óra 34.6 perckor érkezik el és - miután keresztül „uszott”, a teljes árnyékban - 5 óra 41.5 perckor jut el a tulsó oldalán ismét a félárnyék gyűrűjének belső pereméhez, de ezt nálunk már nem lehet majd látni, mert a hold reggel 5 óra előtt egy perccel már lebukik a láthatáron./mti/

--

14.53

- 35 -

14

a szerkesztőségek figyelmébe!!!

a bb 2. számú hír /szeptembertől életbelépnek az általános.../
első bekezdésének első sorától a szöveg helyesen:

.... művelődésügyi miniszter módszertani levele, amely az általános
iskolai tanulók túlterhelésének megszüntetéséről intézkedik, szeptem-
ber 1-én lép életbe. lényege....

bb 47. alkalmi postabélyegző a lottósorsolások színhelyén

i kf/kf/vl ki 1961. augusztus. 24.

a népszerű lottó és a szerencse jelképe, a négylevelű lóhera
rövidesen megjelenik a postára adott leveleken, lapokon is. a
posta ugyanis a lottósorsolások alkalmából a húzások színhelyén,
egy héttig; alkalmi bélyegzőt használ, a négylevelű lóherával dí-
szített bélyegző a húzás színhelyét és időpontját tünteti fel.

a 34. játékheti sorsolás alkalmából az agárdi postahivatal
már ilyen alkalmi bélyegzővel látja el a leveleket és a postai
küldeményeket. /mti/

bb 49. a bartók béla nemzetközi kórusverseny irodája közli, hogy

k fm szb fm

a debrecenben rendezett versenyen az ifjúsági kórusok versenyében
a két harmadik díjat az ndk-beli pirnai rainer fetscher közpisko-
la kórusa és a budapesti szilágyi erzsébet gimnázium énekkara nyer-
te. az előző közleményekben tévesen szerepelt a
„lipcsei ifjúsági kórus,,. /mti/

16.42

-36-

bb 50- dobi istván látogatása komárom megyében

vid fm/ke-lm fm

1961. augusztus 24.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke, komárom megye
országgyűlési képviselője csütörtökön komárom megyébe látogatott.
havasi ferencnek, az mszmp komárom megyei bizottsága titkárnak,
néveri lászlónak, a megyei pártbizottság mezőgazdasági osztály-
vezetőjének és vaderna józsefnek, a megyei tanács vb. elnökhelyette-
sének a tursaságban felkereste a nagyigmándi termelészövetkezeti
gazdát, a községben takács lajos, a komáromi járási pártbizottság
titkára, dr. nemes vilmos, a járási tanács vb. elnöke és pék
jános községi tanácselnök, a helyi termelészövetkezetek vezetői és
tagjai fogadták a vendégeket. dobi istván a pártklubban hosszan
elbeszélgetett a helybeliakkal, érdeklődött a termelészövetkezetek
helyzetéről, a jelenlegi munkákról. a vendégek megtekintették a
helybeli jókai tsz majorját és kertészetét, majd a babolnai állami
gazdaságba látogattak. itt burgert róbert igazgató ismertette a
gazdaság eredményeit. /mti/

bb 51. az ndk népi kamarája elnökének látogatása az erfurti
kertészeti kiállítás magyar pavilonjában

k so/j-lm so

1961. augusztus 24.

johannes dieckmann, a német demokratikus köztársaság
népi kamarájának elnöke csütörtökön meglátogatta az erfurti
nemzetközi kertészeti kiállítás magyar pavilonját. johannes
dieckmann elsősorban azt a több mint 100 zöldség-, gyümölcs-
és virágfajtát tanulmányozta, amelyek az augusztus
19-én rendezett versenyen díjat nyertek. /mti/

bb 52. nemzetközi bizottság alakul a szocialista országok öntö-
zési kapcsolatainak erősítésére - öntözési konferencia a tudományos
akadémián

t ie szb so

1961. augusztus 24.

az öntözéses gazdálkodás fejlesztése terén több esztendő óta hagyó-
mánya van már a szocialista országok együttműködésének, s most ennek
jegyében rendezte meg öntözési konferenciáját a magyar tudományos
akadémia is. a tanácskozáson csaknem kétszáz hazai szakember és
husznál több bolgár, csehszlovák, lengyel, német, román és szovjet
történésztárszt. hétfőn és kedden munkabizottsági ül. sz. szakokat ta-
tottak, sz. ndon tanulmányutat tettek a lajta-hansági állami gazdasá-
ban.

/folyt.köv./

-37-

bb 52. /nemzetközi bizottság...folyt /-szb

az öntözési konferencia plenáris ülését csütörtökön tartották a magyar tudományos akadémia felolvasó termében.

- csütörtöki tanácskozás a munkabizottsági ülések vitája, valamint a konferenciára beküldött 76 tanulmány alapján foglalta össze az öntözéses gazdálkodás hatásfokaival kapcsolatos legújabb tudományos eredményeket és a még megoldásra váró problémákat, hazánkban az utóbbi tízezer év alatt megtízszereződött, 200.000 holdra növekedett az öntözött terület, s a távlati tervek szerint ez megközelíti majd a kétmillió holdat. Ilyen kiterjedt területen, a belterjes szocialista nagyüzemi gazdálkodás körülményei között igen nagy jelentősége van az öntözés hatásságának, vagyis annak, hogy a mesterséges csapadék segítségével minél gazdaságosabban maximális terméstartalmat érjenek el. A tanácskozáson megvitatták azt az új vizsgálati módszert, amelylyel egzakt módon vizsgálható az öntözés hatásfoka. Ezzel a módszerrel pontosan összehasonlíthatók például a különböző hidrológiai berendezések vagy a különböző öntözési módok, s így alkalmazása nagy segítséget jelent a korszerű öntözőtelepek és a hozzá tartozó objektumok tervezésénél.

A konferencián ismertették az öntözéses gazdaságokba közvetlenül bevezethető, s az öntözés hatásfokát jelentősen növelő új eljárásokat is. Ilyen például a víz szivargóssá csökkentő kombinált csatormaszigetelési módszer, a magas sótartalmú, tehát szikesedést okozó öntözővizek javításának megoldása, vagy a csatornák vízhozamát pontosan mérő, egyszerű berendezés. A tanácskozás - a nagyüzemi gyakorlat növekvő igényeit figyelembe véve - a kutatóintézetek számára is megjelölt néhány kidolgozandó témát: ezek közé tartozik a vizelésztis automatizálása és az egyszerű öntözés mikroklímájának hatásának vizsgálata.

Az öntözési konferencia plenáris ülése - amely dígen imnának, az országos vízügyi főigazgatóság vezetőjének zárszavával ért véget - többek között határozatot hozott a szocialista országok öntözési kapcsolatainak további erősítéséről; ennek érdekében állandó nemzetközi bizottságot is alakítanak az érdekelte országok egy-egy képviselőjének részvételével.

Az öntözési konferencia részvevői pénteken és szombaton tanulmányutat tesznek a szarvas-környéki és a hortobágyi öntözőterek megtekintésére. /mti/

-. -

17.12

-38-

KE

bb 53. a földművelésügyi minisztérium jelentése a nyári munkákról

i so/tr-lm bs

1961. augusztus 24.

A földművelésügyi minisztérium értékelte a nyári munkák befejezéséért indított verseny eredményeit:

A cséplés, a nyári talajmunkák befejezéséért, a gabona-öntékesítési tervek teljesítéséért a tiszalöki és a csengeri járás felhívására országsszerte széleskörű verseny bontakozott ki - állapítja meg a minisztérium közleménye. A versenyfelhíváshoz az ország minden megyéje, járása és ugyyszólván valamennyi termelőszövetkezete csatlakozott. A szövetkezeti parasztok szorgalma, a jó munkaszervezés, a technikai feltételek, különösképpen pedig a gépállomások jó munkája lehetővé tették, hogy augusztus 20-ig, alkotmányunk napjáig a gabonabehordást országosan 98, a cséplést pedig 95 százalékban elvégezzék. Alkotmányunk napján nyolc megye: komárom, győr, fejér, veszprém, bács-kiskun, szabócs, heves, és nógrád megye, valamint budapest, szeged, debrecen, és miskolc város jelentette a cséplés befejezését. Azóta már szolnok, csongrád, hajdu, békés és pest megyében is befejeződött a cséplés. Jelentősen még hat megyében csépelnek, de itt is előre haladt ez a munka.

A nyári talajmunkáknál is jó eredmények születtek. Augusztus 20-ig a tanácsi irányítás alatt álló területeken 2 millió 407 ezer hold tarlóhántást és nyári mélyszántást végeztek el az elmúlt év hasonló időszakában teljesített egymillió 713 ezer holddal szemben. Ebben a munkában a legjobb eredményt győr, szolnok, komárom, veszprém, somogy és zala megye érte el, ahol a tarlóhántásra és mélyszántásra kijelölt területek több mint 90 százalékát művelték meg. Vas, szabócs, békés, pest, tolna, csongrád, fejér, hajdu és bács-kiskun megyében az előirányzott terület több mint 70 százalékát forgatták meg.

Az éves kenyérgabona felvásárlási tervet eddig országosan 79.1 százalékra teljesítették. E téren a legjobb eredményt fejér, győr és heves megyében érték el.

Az őszi vetések alá is megkezdődött a talajelőkészítés. Eddig országosan 266 ezer 500 hold vetőszántást és 182 ezer 600 hold istállótrágyázást végeztek el. Vetik már a biborherét és az őszi rapcát, és megkezdődött az ősziárpa és a rozs vetőmag kiszállításának./mti/

-. -

17.23

-39-

KE

bb 54. debrecen város tanácsa átadta ajándékát a debrecen tengerjárónak

vid sz/te-lm bs

1961. augusztus 24.

csütörtökön budapesten találkozott első alkalommal debrecen város tanácsának küldöttsége a város nevét viselő debrecen tengerjáró hajó vezetőivel. jávor nándort, a debreceni városi tanács végrehajtóbizottságának elnökét és a küldöttség tagjait dr. bélay józsef, a közlekedés- és postaiügyi minisztérium hajózási főosztályának vezetője, a mahart vezérigazgatója üdvözölte. a küldöttség ezután meglátogatta a csepeli szabadkikötőben indulásra kész tengerjárót.

csellei lászló, a debrecen tengerjáró parancsnoka fogadta a küldötteket, végigkálauzolta őket a hajón, bemutatatta a személyzetet. jávor nándor átadta a hatszázéves debrecen ajándékait: a városról szóló albumot, a város emblémáját és azt a művészi nézkarc sorozatot, amelyet a 600 éves jubileumra készített a város. a baráti beszélgetésen debrecen város tanácsa meghívta a hajó küldöttségét debrecenbe. a tengerjáró néhány nap múlva többhetes utra indul és a hajó küldöttsége előreláthatólag csak októberben látogatható el debrecenbe. /mt/

bb 55. évadnyitó társulati ülés a debreceni csokonai színházban

vid fm/ke szb fm

1961. augusztus 24.

csütörtökön évadnyitó társulati ülést tartott a debreceni csokonai színház. a feladatokról, a színház műsorgetvéről, a felkészülésről tartott társulati ülést tartott a színház új igazgatója számolt be.

elmondotta, hogy az idén befejezik a csaknem százéves csokonai színház felújítását, korszerűsítését, most a nézőtér átalakításán dolgoznak, ezért a most kezdődő évadban a hungária kamaraszínházban tartják az előadásokat. a naptári év végéig 6-7 bemutatót és mintegy 150 előadást rendeznek debrecenben. ezenkívül 30 előadást tart a „gördülő opera”, az eddiginél több tájelőadást terveznek, amelyek iránt nagy az érdeklődés a termelőszövetkezeti városokban és községekben.

a debreceni csokonai színház szeptember 3-án victor hugo a királyasszony lovagja című romantikus drámájával kezdi az évadot. /mt/

17.32

-40-

KE

embargo 22 h-ig

bb 58. a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány nyilatkozata a német békeszerződés ügyében

-lm bs

1961. augusztus 24.

a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány a magyar nép egységes akaratát fejezi ki azzal, hogy a béke érdekében követeli a második világháború maradványainak teljes felszámolását. tizenhat évvel a második világháború befejezése után még mindig nem került sor a békeszerződés megkötésére németországgal, a német demokratikus köztársaság állami szuverenitása nincs teljesen biztosítva, nyugat-berlinben abnormális helyzet alakult ki. a magyar népköztársaság kormánya nemzeti érdekeinkről vezetettve türelmetlenné tartja a jelenlegi állapotokat európa szívében és ezért halaszt-hatatlan kötelesegekérzi, hogy más békeszerető népekkel és kormányokkal együtt minden erejével hozzájáruljon ahhoz, hogy ezeket a fontos kérdéseket még ebben az évben megoldják.

egyetlen emberöltő alatt két világháború pusztított és zúdított mérhetetlen szenvedést az emberiségre. mindkét világégés közvetlen előidézője a német imperializmus volt. a magyar népet kétszer sodorták katasztrófába a rabló német imperializmus oldalán. népiünk a német fasizmus és hazai szövetségesei ellen küzdve tizennégy évvel ezelőtt a maga kezébe vette a nemzet sorsát. másfél évtized alatt hazánk, testvéri szövetségben a szovjetunióval és a többi szocialista országgal, kimagasló eredményeket ért el a szocialista építésben, a nép anyagi és kulturális felzárkózásában. vívmányainkat a béke védelméért folyó állhatatos harc körülményei között

a magyar népköztársaság kormánya megállapítja: a nyugati hatalmak a második világháborút követően durván megszegték a potsdami szerződésben vállalt kötelezettségeiket, amelyek előír-ták a német fasizmus és militarizmus maradéktalan felszámolását. a potsdami szerződésben vállalt alapvető kötelezettségeikkől ellen-tétben, hozzásegítik a német revansistákat ahhoz, hogy újjászor-vezzék hadseregüket, amelyet a régi hitlerista wehrmacht tábornokai és főtisztjai vezetnek. a nyugati hatalmak a nyugat-berlini megszállási rendszert arra használják fel, hogy a német demokra-tikus köztársaság szívében f. kv. nyugat-berlinben a hidegháborús politika számára támaszpontot, amelyet a nyugat-német revansisták és a nato hatalmak a német demokratikus köz-társaság és a többi szocialista ország elleni bűnös aknamunkára használnak fel.

/folyt. köv./
19.37

-2-

bb 58. /a magyar forradalmi...1.folyt./-lm

a nemzetközi joggal összeegyeztethetetlen, tarthatatlan és a béke ügyére nézve veszedelmes a potsdami szerződést aláíró nyugati hatalmak álláspontja, amely a német militarizmus elleni háboruban szerzett jogokra hivatkozva a német szövetségi köztársaság navansista uralkodó körének fegyverkezési politikáját segítette és segíti. ugyanakkor a nyugati hatalmak jogsértő módon mentesítik a német szövetségi köztársaságot attól, hogy teljesítse azokat a kötelezettségeit, amelyeket a potsdami szerződés értelmében és a megkötendő békeszerződés értelmében más népekkel szemben teljesíteni kell.

a nyugati hatalmak álláspontjának, amelyet a német demokratikus köztársasággal szemben elfoglaltak, sem jogi sem morális alapja nincs. céljuk, hogy megőrizzék a német demokratikus köztársaság szívében, nyugat-berlinben a megszállási rendszer segítségével tartott és fenntartott, s a német demokratikus köztársaság elleni politikai felforgató tevékenység és gazdasági züllesztés sötét üzemeltetést szolgáló szervezeteit. ez súlyos veszéllyel terhös.

a békeszerződés megkötésénél mindkét német állammal, a nyugatnémet navansista politikát megfokozás, a német demokratikus köztársaság állami szuverénitésének teljes mértékű biztosítása, nyugat-berlinnek a megszállási rendszerből megszabadított demokratizált szabad státusszal rendelkező békevérossá változtatása, nemzetközi összeköttetések biztosítása, megfokozás minden nép érdekeinek, s különösen létfontosságú érdeke az egész német népnél.

a magyar népköztársaság kormánya fenntartás nélkül támogatja a testvéri német demokratikus köztársaság kormányát a német demokratikus köztársaság állami szuverénitésének és biztonságának védelmében; így támogatja a hidegháborús örök nyugat-berlini felforgató gócnak elszigetelésénél tett hatékony intézkedéseket is. halaszthatatlan követelménynek tekintti, hogy a német demokratikus köztársaság szuverénitése a békeszerződés megkötésével teljesüljön.

/folyt.köv./

19.47

-3-

KE

bb 53. /a magyar forradalmi...2.folyt./-lm

a magyar kormány, utírozva azt a nagy feladatig, amely a német kérdés békés rendezésében minden békeszerető kormányra hárul, kijelenti, hogy kész résztvenni a német békeszerződés megkötésének tárgyában összehívandó békekonferencián és eltökélt szándéka más békeszerető államokkal együtt aláírni mindkét német állammal a békeszerződést, amennyiben e javaslat továbbra is a nyugati hatalmak elutasításával találkozik, úgy a magyar népköztársaság kormánya, szövetségeseivel és más békeszerető országok kormányaival együtt alá fogja írni a békeszerződést a német demokratikus köztársasággal.

az európai béke és biztonság ezen alapvető kérdésének békés rendezése nem tülhatalasztást, ha most nem tesszük meg mindent az agresszív nyugatnémet revanspolitika visszaszorítása érdekében, akkor megnövekszik a háborus veszély Európában.

a magyar nép nem várja meg, amíg az imperialisták olyan helyzetet tudnak Európában teremteni, amely elkerülhetetlenül lehet egy újabb háborus pusztítást, abból kiindulva, hogy a békét nem elegendő óhajtani, hanem csatlakozni kell a békebiztosításhoz, a magyar kormány a néptől kapott megbízatása következtetés teljesítésének tekintve a német békeszerződés megkötését és a nyugat-berlini helyzet rendezését a szovjetunió kormánya és a német demokratikus köztársaság kormánya által előterjesztett javaslatok támogatását és az európai békebiztosítást célzó valamennyi akcióban való további részvételét./mti/

..-

19.51

-4-

HR

bb 56. időjárásjelentés

gg-lm bs

1961. augusztus 24.

a meteorológiai intézet jelenti augusztus 24-én, csütörtökön 18 órakor:

napos idő

várható időjárás péntek estig: változó mennyiségű felhőzet, legfeljebb az ország északi felében néhány helyen kövés esővel. mérsékelt, időnként még élénk északnyugati, nyugati szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 20-24 fok között.
/mti/

..-

bb 57. sétahajózáson vettek részt a budapesti népfront legkiválóbb segítőitársai

k di/gg-lm sr

1961. augusztus 24.

a hazafias népfront budapesti bizottsága sétahajóra hívta meg a főváros népfront-mozgalmának legkiválóbb segítőitársait, az aktivisták és társadalmi munkások többszáz tagu csoportját. csütörtökön a fellobogózott duák ferenc gőzösön a hazafias népfront országos tanácsa, valamint a budapesti népfrontbizottság számos vezetője és tagja fogadta a vendégeket, ott volt társadalmi életünk igen sok képviselője is. a sétahajózás résztvevőit, akik legnagyobb részben rövid időre megszakították utjukat, divatbemutató, szellemi totó és sok más játék szórakoztatta./mti/

..-

bb 59. a magyar ensz társaság intézőbizottságának ülése

k szb sr

1961. augusztus 24.

a magyar ensz társaság intézőbizottsága csütörtökön délután minályfi ernő elnökletével ülést tartott az országgyűlési könyvtár enez letéti gyűjteményének termében. megvitatta az ensz társaságok világszövetségének augusztus 30-án genfben kezdődő közgyűlése napirendjét és jóváhagyta a magyar ensz társaság küldöttségének összetételét, a küldöttség vezetője komját irén, a társadalmi szemle felelős szerkesztője, tagjai: kánisz győző, a magyar vörös kereszt főtitkárhelyettese és hajnal sándor, a magyar ensz társaság szakértője./mti/

19.54

-41-

HR

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h í r e k

1961. augusztus 25.

bb 1. jelentősen megnőtt a könyvgyűjtők száma - huszezer előjegyzés az antikvárium boltokban

i fe/gg szb sr

1961. augusztus 25.

házinkban az utóbbi időkben jelentősen megnőtt a könyvgyűjtők száma. 1961 második évtizedében például 9.5 százalékkal nagyobb volt a forgalom, mint 1960 ugyanezen időszakában. A 12 fővárosi antikvárium körül egész törzsgárda alakult ki, különösen azóta, hogy a vásárlás megkönnyítésére szakosították az antikvárium-üzleteket. A világi utcai boltban az érdeklődők mindenekelőtt művészeti könyvek között válogathatnak. Ezt az üzletet keresi fel a legtöbb külföldi turista is. Idegennyelvű budapesti és magyarországi utleírásokat, illusztrált albumokat vásárolnak leginkább.

A nyári utcai antikvárium kereskedést „modern antikváriumnak” nevezték el, mivel itt kaphatók a felszabadulás után megjelent könyvek. A múzeum körüli központi antikváriumban külön zenei osztály áll az érdeklődők rendelkezésére. A Lenin körút 5. szám alatti műszaki könyvesboltban - a nagy érdeklődés miatt - bevezették a műszaki antikváriumot is, így az újonnan megjelent könyvek mellett kaphatók a régebben kiadott magyar és külföldi szakkönyvek is. A műszaki ismeretek iránti érdeklődésről ad tanúságot, hogy csupán ebben az egy boltban évente négy millió forint értékű szakirodalmi könyvet vásárolnak a dolgozók.

A bartók béla uti antikváriumban, - a műszaki egyetemeink közelében - a leggyakrabban a főiskolai hallgatók fordulnak meg.

A könyvvásárlók és könyvgyűjtők érdeklődése igen sokrétű. Sokan a szépirodalmi alkotások első kiadványait gyűjtik, vannak, akik híres emberek - tudósok, művészek, írók - dedikált könyveit kutatják. Személyes sorozatgyűjtők is vannak, a legtöbbjük a magyar irodalmi jókai, móróc, krudy kiadványait keresi, de nagy tábora van a világ-irodalom klasszikusai sorozatainak is. Igen keresettek a történelmi tárgyú regények - mindenekelőtt a munkásmozgalmi témájúak - és az utleírások. Ujabbán a grammatikai sorban színlődő, vagy nemrég felszabadult országok felé fordul a közönség érdeklődése. Feltűnő jelenség, hogy különböző szakemberek szakmájuktól teljesen távol eső specialis könyvek - például a kertészet, halászat, baromfitenyésztés, stb. - iránt érdeklődnek. Hallatlanul megnőtt a kereslet a régészeti könyvek iránt, így például a cerám: régészet című regény után kutatnak, az opera- és hangverseny látogatók számára a növekedést tükrözi a zene-művész-életrajzok és zeneművek iránti igény.

Igen népszerű a múltból örökölt „személyes” és „diktív” regényeket keresők száma. Az emberek általában az irodalmi értékkel bíró könyveket keresik; ez kitűnik abból a huszezer „fémjelzett könyv” előjegyzésből is, amelyet a fővárosi antikváriumokban nyilvántartanak. /mti/

-.-

-1-

6- R

ME